

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1⁴—, lanskoletne 2⁴—; mesečna naročnina Din 20⁴—, za tujino 30⁴—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-69.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 200

Ljubljana, nedelja, dne 30. avgusta 1931

Leto II.

Nj. Vel. kraljica Marija v spremstvu bana dr. Marušića in drugih funkcionarjev si ogleduje razstavo »Ljubljana v jeseni«.

Nova inozemska priznanja Nj. Vel. kralju

Pariz, 29. avgusta. AA. Časopis »Monde Illustré« prinaša članek Georgea Grand-Jeana pod naslovom »O priliki desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra«. Pisec prinaša razgovor z jugoslovanskim kraljem v Topoli in ugotavlja, kako sijajno je Jugoslavija proslavila ta jubilej svojega vladarja. Nato prinaša avtor nekaj osebnih vtisov s potovanja po Jugoslaviji.

Na tem potovanju je imel pisec priliko razgovarjati se z Nj. Vel. kraljem Aleksandrom, o katerem pravi, da je prisrčen, ljubezniv in priprost.

Na koncu članka pravi, da mu je Nj. Vel. kralj Aleksander v razgovoru izrazil željo, naj bi se vse bolj in bolj okrepile zveze, ki družijo jugoslovanski in francoski narod.

Članek je okrašen s slikami Nj. Vel. kralja in kraljice, prestolonaslednika Petra ter s sliko kraljeve rezidence v Topoli.

Tudi »Miroir du Monde« prinaša članek, opremljen s slikami, s svečanosti proslave desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra. Članek pravi, da se teh 10 let kraljevega vladanja ujema s razvojem jugoslovanskega čuvstva, ki je bilo prve dni po zedinjenju tako silno in ki je pozneje začelo giniti, kar imajo na vesti samo brezvestni politiki. Članek pravi, da je Nj. Vel. kralj Aleksander kot živ simbol narodnega edinstva takrat združil sile jugoslovanske družine.

Pariz, 29. avgusta. AA. »Europe Nouvelle« prinaša članek izpod peresa Mousseta za desetletnico vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra. Članek ima tale motto: »V izjemnih okoliščinah sedanjosti režim prizna, da je izjemen in da se bo sam umaknil, kadar bo zagotovil bodočnost jugoslovanske demokracije. Za zdaj se more ugotoviti čudežen polet jugoslovanske države. To je bilanca dela tega režima.«

V samem članku Mousset pravi, kako ganljivo in soglasno je bilo manifestiranje Jugoslavije za Nj. Vel. kralja Aleksandra, ki je pokazalo, kako država misli in čuti. Nato članek priznava velike zasluge sedanjega režima za naše javno življenje. Beograd in Zagreb sta kakor prerajena. Pojavila so se cela nova predmestja. V ostalih krajih države nenavadno hitro napredujejo ceste in železnice. Nezdravi kraji se asanirajo. Življenski standard kmata se je dvignil. Gospodarske krize, ki je v Jugoslaviji bila že itak znatno manjša kakor drugod, v državi ni. Navzlic skepticizmu, ki je vladal leta 1919., se mora priznati, da sta notranja in zunanja konsolidacija države uprav čudežno napredovali. Izvršil se je popoln preobrat v Jugoslaviji. Za vse to se je treba zahvaliti brigi, ki jo kaže Nj. Vel. kralj za narod in to morajo priznati tudi najbolj ogorčeni nasprotniki Jugoslavije. Treba je imeti pred očmi, da je Nj. Vel. kralj Aleksander v kritični fazi, ko ni bilo več drugih sredstev, prijel sam za krmilo in rešil državo pred propadjo. Takrat se je moral kar najhitreje odločiti.

Nato omenja Mousset spet gornji motto in pravi, da je razvoj integralnega Jugoslovanstva zdaj v polnem teku in to je baš tista faza, v kateri se nahaja sedanja politika. Bilanca dela desetletnega vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra ne more imeti druge posledice, kakor da se vsi prijatelji Jugoslavije pridružijo željam, ki so v Jugoslaviji v navadi, in ki se izrečejo v kratkih besedah: Na mnoga leta!

Romunija proti sovjetskemu dumpingu

Bukarešta, 29. avgusta n. Romunska vlada namerava za vsako ceno preprečiti, da bi rusko blago preplavilo rumunske tržišče, kar bi ruski dumping uničil romunsko trgovino in gospodarstvo. Sprito tega so romunske oblasti pozvale carinske organe, naj posebno pazijo na uvoženo blago, da ni morda sovjetskega izvora. Dognali so, da pošiljajo sovjeti svoje blago v Romunijo pod etiketo drugih držav.

Evropa na velikem in odločilnem razpotju

Dalekosežna važnost francosko-ruskih pogajanj — Pakt o nenapadanju bi bil takoj dopolnjen s paktom o politični spravi — Značilno in sumljivo vznemirjenje v Nemčiji — Izjave Zaleskega in Litvinova

Pariz, 29. avgusta. r. V tukajšnjih političnih krogih se opaža veliko začudenje nad vznemirjenjem, ki se je pojavilo v Nemčiji vsled vesti, da se pripravljajo pakti o nenapadanju med Francijo in Rusijo na eni ter med Rusijo in Poljsko in eventualno tudi med Rusijo in Romunijo na drugi strani. Listi ugotavljajo ta pojav kot zelo značilen ter naglašajo, da je zadrževanje Berlina in nemške javnosti v tem pogledu tem bolj čudno, ker nemška vlada stalno naglašala miroljubni značaj svoje zunanje politike. Ni nobenega dvoma — pripominja — da bi tak pakt znatno utrdil mir, a dejstvo, da se Nemčija kljub temu vznemirja, dokazuje le, da njeni miroljubni nameni niso povsem iskreni, kajti sicer bi morala novo akcijo za konsolidacijo miru le pozdravljati.

Pariz, 29. avgusta. r. Današnji »Temps« se bavi v svojem uvodniku s francosko-ruskimi pogajanjmi. Že nekoliko časa — piše — se vršijo med Parizom in Moskvo razgovori, ki naj bi dovedli do pogodbe o napadanj med Francijo in Rusijo. Ta pogodba bi se takoj dopolnila s paktom o spravi med obema državama. Ni dvoma — nadaljuje »Le Temps« — da bi imela taka pogodba precejšnjo politično vrednost, da bi bila sklenjena z vlado, ki ne spoštuje preveč pravil mednarodnega občevarja. Na eni

strani bi bila z njo enkrat za vselej spravljena s tega sveta laž o francoskem militarizmu, ki da pripravlja oboroženo intervencijo proti sovjetski Rusiji. Na drugi strani pa bi tvorila taka pogodba resen korak na poti h konsolidaciji miru na evropskem shodu. Razume pa se, da bi Francija mogla skleniti tako pogodbo le v okviru obvez, ki izhajajo za njo iz pakta o Društvu narodov, in pa tudi le v soglasju s posebnimi sporazumi, ki vežejo Francijo s Poljsko in Romunijo. Kot taka bi tvorila francosko-ruska pogodba o nenapadanju nekako protiutež napram rapalski in berlinski pogodbi med Rusijo in Nemčijo.

V nadaljevanju se list dotiče tudi vznemirjenja, ki so ga ta pogajanja izzvala v Nemčiji. Enostavna pogodba med Rusijo in Francijo bi se Nemcem ne zdela nevarna, pač pa so začeli vpiti, čim se je doznalo, da ne gre samo za pakt med Francijo in Rusijo, temveč za pakt, pri katerem bi bila udeležena tudi Poljska. Posledica takega pakta bi bila, da bi se Poljska rešila nevarnosti napada z dveh front v slučaju vojne. In ravno v tem vidijo Nemci ogrožanje svojih življenjskih interesov.

List zaključuje, naglašajoč potrebo, da se zadržanje Nemčije glede te stvari pazljivo zasleduje, kajti v tem vprašanju se bo še posebno jasno pokazalo, kaj si je na se-

danjem velikem in usodnem razpotju evropske politike treba misliti o dobri veri Nemčije.

Pariz, 29. avgusta. AA. Na večerji, ki jo je snoči priredil francoski kolonialni minister na kolonialni razstavi v Parizu na čast poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu in ki se je udeležil tudi predsednik vlade, je imel zunanji minister Zaleski govor, v katerem je med drugim povedal, da sta Francija in Poljska v medsebojnem sporazumu, vendar vsaka zase vodi pogajanja s sovjetsko Rusijo v svrhu sklenitve pogodbe o nenapadanju. To inicijativo, ki sta jo začeli Francija in Poljska kot mirolj. državi, so vsi radostno pozdravili. Poljska s simpatijami in zaupanjem spremlja stremjenja Francije v tem pogledu in vidi v tem stremljenju samo normalne politike miru, ki je Francijo in Poljsko vedno združevala.

Na koncu svojega govora je minister Zaleski dal izraza svojemu upanju, da francoski in poljski trud ne bosta zaman.

Poljskemu zunanjemu ministru je odgovoril francoski ministrski predsednik Laval. Naglasil je, da nikoli ne bo pozabil in da nikdar ni pozabil prijateljstva med Francijo in Poljsko, ki mora obe državi voditi pri vseh njunih akcijah.

Nova odkritja o delovanju Pavelića in Perčeca

Hišna preiskava pri Perčecu vendarle izvršena — Cele zaloge raznih sredstev za falsifikatorsko delavnico

Dunaj, 29. avgusta. Pod naslovom: »Zakaj molči policija« prinaša dunajski »Der Abend« nova odkritja o delovanju hrvatskih emigrantov na Dunaju. List javlja, da je dunajska policija dolgo pustila glavne krivce železniške katastrofe v Zemunu pri miru, nazadnje pa vendarle izvršila hišno preiskavo v teh gnezdih atentatorjev. Nerazumljivo pa je, kako da sicer tako zgovorna dunajska policija o tej preiskavi molči. List nato piše:

Kakor nam danes zagotavlja očividec, se je v resnici izvršila sedaj — sicer v resnici šele tri tedne po naših prvih odkritjih — v hiši Wiednergürtel 6 v bivšem stanovanju hrvatskega zarotnika Perčeca hišna

preiskava tega monarhističnega gnezda. V celi okoličji že vedo, da je našla tam policija kljub temu, da je bilo že mnogo odneseno, neprijavljen tiskarski stroj, tiskarske črke, letake, pa tudi municijo. Nadalje so našli v Perčecem stanovanju raznovrsten material za maskiranje: napačne brade, šminko in kompromitujoče fotografije.

O tem zakasnelem, a vendarle zanimivem uradnem poslovanju se še do sedaj ni javnosti ničesar sporočilo.

Prav tako interesantne zadeve so se odigrale v zadnjih dneh v hiši Karolinengasse 7. Tu stanuje nevarni hrvatski monarhistični zarotnik Perčević, ki se je te dni

peljal s ponarejenim potnim listom z Dunaja v Meran. V njegovem stanovanju so se ponovno izvršile ponareditve potnih listov.

Kakor nam poroča neki očividec, so te dni iz stanovanja Perčevića naložili več manjših zabojev pod zelo sumljivimi okoliščinami in jih odnesli v neko dunajsko banko, kjer so jih skrbno shranili za zaklenjenimi vrati.

Ali v resnici ni naši politični policiji znano, da so se nahajali v teh zabojih med drugim vsakovrsten material za ponarejanje, dalje več sto uradnih formularjev, dalje več rdgoveniatščBk, umhlwyumhlwy mnogo še neizpoljenih potnih listov in večje število uradnih štampiljk — torej kompletan material za falsifikatorsko delavnico. Ali hočejo zopet čakati, da bo »Abend« postregel z novimi odkritji in jim imenoval banko, ki se je spozabila tako daleč, da so se je mogli poslužiti kot tajno skrivališče?

Kdo pa je ta Perčević?

Dunaj, 29. avgusta. Iz zanesljivega vira se nam sporoča tole:

Dunajski listi nam ga predstavljajo kot hrvatskega emigranta, ki bi torej imel vsaj na videz nekaj pravice, da se vmešava v naše notranje razmere. Toda Perčević ni hrvatski emigrant, temveč avstro-ogrski podpolkovnik, ki sicer izhaja iz graničarske rodbine, ki pa je vse življenje prebil pod dvoglavim habsburškim orlom. Perčević ni jugoslovanski državljani, če pa je avstrijski, ni znano. Pač pa se ve, da prejema avstrijsko pokojnino. Sedaj živi že nekaj časa pod fašistovskim pokroviteljstvom v Meranu, kamor je prišel z madžarskim potnim listom. Če s pravim ali ponarejenim, se tudi ne ve. Perčević ima stalno bivališče na Dunaju IV. okraj, Korolinengasse 7. V telefonskem seznamu je na strani 717 vpisan tako-le:

Perčević Iwan von, Obst. A. d. IV, Karolinengasse 7, telefon U-40-196.

Radovedni smo, ali bodo avstrijske oblasti z ozirom na konkretna odkritja »Abenda« storila svojo dolžnost, ko se bo Perčević vrnil s ponarejenim madžarskim potnim listom. Ali ga bodo vprašali, kako se strinja njegova pot v Meran z dolžnostmi avstrijskega oficirja. Javnost pa bi tudi rada zvedela, če ima Avstrija v resnici toliko denarja, da plačuje pokojnino atentatorjem!

Sporazum glede francoske fin. pomoči Angliji

Sporazum uradno potrjen — Francija podpiše eno polovico skupnega kredita 80 milijonov funtov, Amerika drugo polovico — Polvoljen vtis v Angliji

London, 29. avgusta. AA. Reuter poroča: Uradno se razglasa, da se je snoči dosegel sporazum glede francoske finančne podpore Veliki Britaniji v znesku 40 milijonov funtov sterlingov, ki bi jih Francija posodila Angliji. Od te vsote bi polovico prispevale francoske zasebne banke, polovica pa bi se dobila v javni subskripciji v enoletnih zakladnih bonih, ki bi se obrestovali po 4 in pol odstotka.

Teh 40 milijonov funtov tvori polovico celokupnega kredita 80 milijonov funtov, ki ga Francija in ameriške Združene države stavijo Veliki Britaniji na razpolago, tako da bi vsaka država prispevala polovico.

London, 29. avgusta. n. Na politične in finančne kroge je zelo povoljno delovala vest, da so se pogajanja, ki so se vodila v Parizu in Združenih državah, zaključila na zelo uspešen način. S prav posebno naglico so sklenili dati Angliji posojilo. Na osnovi doseženega sporazuma dobi angleška banka 5 milijard frankov od francoske banke in 20 milijonov dolarjev od Morgana in njegove finančne skupine, ki jo tvorijo po večini ameriške banke. Delegat angleškega finančnega ministrstva Roos, ki je vodil pogajanja v Parizu, se je danes vrnil v London. Povedal je, da je bilo posojilo sklenjeno za dobo 8 let.

Washington, 29. avgusta. n. V beli hiši se je vršila važna konferenca pod vod-

stvom predsednika Združenih držav. Bili so prisotni državni tajnik za finančne zadeve Mellon, guverner zavoda Federal Reserve Banc in še nekateri bankirji. O tej konferenci so izdali uradno poročilo, ki pravi, da so na konferenci govorili o splošnih finančnih vprašanjih. Z dobro poučene strani pa izhaja zatrdilo, da so se na konferenci menili v prvi vrsti o posojilu, ki ga dobi Anglija.

Aretacije komunistov v Nemčiji

Berlin, 29. avgusta. n. Davi ob 6. uri je berlinska policija, ki so ji pomagali detektiv, obkolila vse one dele mesta, ki so znani po komunistih. Posamezne mestne okraje je obkolilo več kot tisoč redarjev in civilnih organov. Nato so se pričele hišne preiskave. Preiskali so vsa stanovanja. Nekateri stanovalci so se branili s silo in policija je aretirala več kot sto sumljivih oseb. Preiskave so se izvršile zaradi poslednjih spopadov in atentatov, ki so jih nedvomno zaprili komunisti.

Berlin, 29. avgusta. AA. Policija nadaljuje aretacije v delavskih predmestjih. Prijela je do 150 ljudi. Pri mnogih so stražniki našli orožje in municijo.

Francosko posojilo Grčiji

Atene, 29. avgusta. n. Zastopniki grške vlade so zaključili v Franciji pogajanja za sklenitev velikega posojila, s katerim nameravajo v Grčiji regulirati svoje otomanske dolgovce.

Zakaj molči dunajska policija?

Še iz cesarskih časov je dunajska policija znana, da rada sestavlja svoja poročila zelo gostobesedno. Tej svoji navadi je ostala zvesta tudi v republiki in ko je bila zažgana justična palača in so se odigrali na Dunaju krvavi dogodki, je avstrijska policija naravnost blestela po svojih lepih in na široko sestavljenih poročilih, ki bi delali čast vsakemu novinarskemu agitatorju. In še v zadnjem času, ko je našla dunajska policija pri nekem slabomnem čevljarju v Währingu par zarjavelih pušk, je dunajska policija o tem »velikem« dogodka poslala v svet več kolon dolga poročila, v katerih ni manjkalo niti pretiravanj.

Vsa ta lepa navada dunajske policije pa je čisto ugasnila, ko je šlo za rovarjenje hrvatskih emigrantov na Dunaju. Ne poročila naše policije, ne pozivi dunajskih listov, ne senzacionalna in čisto konkretna odkritja avstrijskih listov in niti atentati, ki so jih izvršili hrvatski emigranti niso mogli pripraviti dunajske policije do govora. Dosledno je o vseh teh dogodkih molčala, kakor da se ti ne bi vršili čisto pred njenim nosom. Upravičeno vzklika zato dunajski »Der Abend« v svoji številki z dne 28. t. m.: Zakaj molči dunajska policija? In za njim moramo ponoviti to vprašanje tudi zlasti pa po novih odkritjih, ki jih v isti številki prinaša »Der Abend« in ki jih objavljamo na drugem mestu.

Ta odkritja pravijo, da je dunajska policija po celih treh tednih, ko je bila od dunajskega lista opozorjena na gnezdo hrvatskih emigrantov, vendarle izvršila v teh gnezdih hišno preiskavo. Jasno je, da so ti zločinski zarotniki vsled ponovnih pozivov dunajskih listov tekom treh tednov odnesli iz svojih gnezd najbolj kompromitujoč material, toda kljub temu je našla policija še vedno toliko materiala, da bi mogla takoj pričeti z aretacijo vseh onih, ki so se shajali v teh gnezdih. Sicer tako gostobesedna dunajska policija pa o rezultatu teh preiskav ni črhnila niti besede. Zakaj to? In vendar je našla v obeh zločinskih gnezdih hrvatskih atentatorjev stvari, ki jasno dokazujejo, da so služile v zločinske namene. Napačne brade, ponarejeni potni listi, ponarejeni uradni formulirji, municija, tajna tiskarna, kompromitujoče fotografije, in slično, vse take lepe stvari, ki spadajo k rekvizitom falzifikatorjev in zločincev, je našla policija še po treh tednih, a dunajska javnost ne bi smela o tem zvedeti niti besede? Ali je mar v Avstriji običaj, da uporabljajo ljudje take rekvizite kar nemoteno? Ali pa imajo nekateri tuji posebno pravico, da se poslužujejo vseh teh stvari? Ali pa naj molk policije pove to, da se o rezultatu hišnih preiskav molči zato, da ne bi bilo treba prijeti teh zločincev? Če sme organ hrvatskih zločincev »Grič«, ki izhaja na Dunaju, celo javno proslavljati atentatorje, potem bi človek res moral tako misliti.

Drugo vprašanje pa je, če bo s tem zadovoljna tudi poštna dunajska javnost. Kolikor mi poznamo Dunajčane, niso ti prav nobeni prijatelji atentatorjev, še manj pa žele, da bi smel vsak tujec pri njih etablirati kar celo delavnico za ponarejanje listin in za uprizorjanje atentatov. Tudi smo mnenja, da dunajska javnost nikakor ni tako kratkovidna kakor dunajska policija in se zato zaveda, da mora takšno škandalozno toleriranje zločincev privedi do poslabšanja odnošajev med Avstrijo in njenimi sosedami. Ali morda misli dunajska policija, da je takšno poslabšanje v interesu Avstrije in njenega gospodarstva?

Če misli tako, potem ji moramo povedati, da je v silni zmoti. Ni danes Avstrija, ko tudi nobena druga država, v tem srečnem položaju, da bi ji moglo biti vseeno, kaj mislijo drugi o njej. Zlasti danes ne, ko nujno potrebuje posojilo od Društva narodov, kjer ima Jugoslavija s svojimi zvestimi zavezniki le še nekaj besede. Pa tudi vsem prijateljem miru ne bo vseeno, če bodo slišali, da se na Dunaju tolerira delovanje ljudi, ki nimajo prav nobenega drugega cilja, kakor da bi čim preje narušili mednarodni mir.

Na drugi strani pa si tudi naj ne domišljajo vsi javni in tajni protektorji zločinskih atentatorjev, da Jugoslavlani ne bi znali varovati svojih interesov. Ne bo zato krivda na strani našega naroda, če Avstrija ne bi več našla pri našem narodu onega razumevanja za svoje potrebe, kakor ga je dosedaj vedno našla, tem več ko bo krivda onih, ki trpe, da postaja Dunaj zatočišče in skrivališče zločincev, ki za denar rovarijo proti lastni domovini.

Letalski manevri v srednji Italiji

Zračni napadi na Firenze in Genovo — Razne nesreče in nezgode

Milan, 29. avgusta. v. Sinoči je poveljništvo letalskih vaj v Molinu di Quesa izdalo poročilo o manevrih. Stranka A je izvršila napad na vojaške objekte v Firencih, pred vsem pa tamkajšnje letališče, železniško postajo in vojaška poslopja: Firenze so napadli dvakrat, prvič ponoči, drugič podnevi. Proti jutru pa je stranka B odgovorila s protinapadi. Kolona letal je zelo nizko letela čez teoretično mejo in bombardirala železniško progo Rimini—Bologna—Parma.

Popoldne pa so letala te stranke napadla s plinskimi bombami Genovo. Letala so priletela nad Genovo z morja. V Speziji je stranka A dobila alarmno obvestilo, toda njena letala niso mogla ubraniti sovražnikovo poti do Genove. Skušali pa so ustaviti sovražna letala, ko so se vračala od Genove nazaj. Razvila se je kratka bitka v zraku, vendar so se letala stranke B srečno povrnila v svoj tabor. Stranka A je teoretično izgubila 24, nasprotna pa 7 letal. Vreme je bilo ves dan slabo.

Rim, 29. avgusta. n. Včeraj so se pri letalskih vajah v srednji Italiji pripetile tudi tri večje letalske nesreče. Pri napadu na Firence je pri nekem motorju nastal defekt. Letalo je pri Arezzu padlo na tla in zgorelo. Letalec je bil težko ranjen. Drugi

incident se je zgodil na železniški progi v Bologni. Neko izvidniško letalo je zadelo v streho hiše in padlo na tla. Pilotu se k sreči ni nič zgodilo. Tretje letalo je prav tako zadelo ob neko hišo v Modeni in se poškodovalo. Pilot je bil lažje ranjen. Defekti pri treh drugih letalih pa niso imeli nikakršnih težjih posledic.

Rim, 29. avgusta. n. Mussolini se je z vodnim letalom vrnil v Rim. Letalo je vodil minister Balbo. Danes je Mussolini sprejel zastopnike fašističnih avangardističnih oddelkov, ki se koncentrirajo v Rimu. Jutri bo tu velika parada avangardistov, ki se jih bo zbralo okrog 10.000.

Milan, 29. avgusta. n. Letala, ki sodelujejo pri italijanskih letalskih vajah v srednji Italiji, so se pojavila tudi nad Milanom, a ga niso napadla, marveč posula z letaki raznih barv. Na teh letakih je bil kratek poziv: Italijani! če bo nastopila vojna, sovražnik ne bo posilpal mesta z barvanimi letaki, marveč z bombami, ne z lučjo, marveč s krogli in plinom. Italijanski narod hoče mir, toda opreznost nas sili, da se pripravimo, da moremo sovražnika, ki se pojavi nenadoma, pobiti in zavrniti. To pa bomo storili le tedaj, ko bodo močne naše letalske sile.

Pogajanja med Vatikanom in Italijo

Pogajanja so bila nenadoma prekinjena — Spor med Mussolinijem in Giuratiem

Pariz, 29. avgusta. n. Po informacijah iz Rima so se pogajanja med Vatikanom in fašistično vlado, ki so bila že v teku, nenadoma spet prekinila. Vatikan je na pogajanjih zahteval, naj fašistična vlada spoštuje konkordat in dovoli vsem katoliškim organizacijam nemoteno delovanje ter obnovi vse one, ki jih je pred kratkim ukinila.

V zvezi s tem zatrjujejo, da je Mussolini pripravljen izpolniti zahteve Vatikana,

da pa sta proti temu letalski minister Balbo in tajnik stranke Giurati. Antifašistični list »Libertà« poroča, da se je po Mussolinijevem nalogu izvršila po vsej Italiji obširna anketa, katere rezultati so pokazali, da ukrepi fašistične vlade glede katoliške akcije niso bili na mestu. Mussolini je sprito tega sklenil ugoditi Vatikanu in pozvati Giurati, naj neha z odporom ali pa naj poda ostavko.

Otvoritev sedmega kongresa evropskih manjšin

Kongres je otvoril včeraj dr. Wilfan v Ženevi — Štirideset narodnosti iz 14 držav

Zeneva, 29. avgusta. d. Danes je predsednik dr. Wilfan otvoril VII. evropski kongres narodnosti. Ko so naštevati narodnosti, ki so na kongresu zastopane, so pozdravili prisrčno posebno delegacijo Kataloncev. Wilfan je v daljšem govoru opozoril na zbirko poročil v položaju 40 narodnosti, ki propadajo 14 evropskim državam. Ta zbirka je bila predložena kongresu v obliki knjige. Gre tu za prvi poskus, da pride velika večina vseh evropskih narodnosti v skupni pu-

bljakaciji do besede. Predsednik je dejal, da ta publikacija polaga prst na rano narodnostnega problema. Izrazil je dalje nado, da so za vedno minuli časi, ko so v Društvu narodov zastopali teorijo asimilacije. — Nato sta dala dva zastopnika Kataloncev daljše izjave. Državni tajnik za manjšinska vprašanja v rumunski vladi Brandsch je poslal kongresu pozdravno brzojavko.

Državna podpora za nabavo semen

Ministrstvo za kmetijstvo je dovolilo banovinom v ta namen 1.400.000 dinarjev podpore — Dravska banovina dobi 140.000 Din

Beograd, 29. avgusta. AA. Da bodo naši poljedelci mogli pridelovati boljše kakovosti jarih posevkov, kakor n. pr. semena lanu, konoplje, bombaža, krompirja, turščice, ovsu, pivarkega ječmena in hmelja ter semena rastlin za krmo, je minister za kmetijstvo v soglasju s predsednikom ministrskega sveta izdal odlok, da se iz proračuna državnega kmetijskega zaklada kmetijskega ministrstva dovolijo podpore za nabavo semen jarih posevkov. Ta semena se bodo razdelila kmetom, in sicer brezplačno in na posodo na eno leto preko pristojnih sreskih kmetijskih referentov.

Podpore dolo: banska uprava Vardarske banovine 170.000, banska uprava Dunavske banovine 170.000, banska uprava Drinske banovine 160.000, banska uprava Savske banovine 170.000, banska uprava Moravske banovine 150.000, banska uprava Vrbaske banovine 140.000, banska uprava Zetske banovine 160.000, banska uprava Dravske banovine 140.000, banska uprava Primorske banovine 140.000 Din. Skupno je torej vsem banskim upravam dovoljena na račun podpore iz državnega kmetijskega zaklada kmetijskega ministrstva 1.400.000 dinarjev. Od te vsote bodo banske uprave

porabile 35% za nabavo semena krompirja in rastlin, ki se bo kmetom brezplačno razdelilo, in 65% za nabavo semena lanu, konoplje, bombaža, krompirja, turščice, pivovarskega ječmena in hmelja. Vse to se bo razdelilo med kmete preko sreskih kmetijskih referentov.

V poštev pridejo pri podeljevanju tega semena za setev prihodnjega leta samo skrbni in napredni kmetovalci, predvsem tisti, ki jim je toča pobila; obvezati pa se bodo morali, da bodo vrnili isto količino semena po žetvi prihodnjega leta in iste vrste. Banske uprave bodo dobljeno seme v prihodnjem letu razdelile med kmetovalce, ki letos semena ne bi dobili. To seme pa bo moralo biti pred izročitvijo dobro očiščeno, razkuženo, vreče pa se bodo izročile po nabavni ceni o priliki razdelitve semen.

Banske uprave bodo nabavo tega semena izvršile tako, da bodo kmetje lahko pravočasno posejali. Banske uprave bodo kmetijskemu ministrstvu poslale poročila o količini, vrsti in kraju nabavljenega semena, po izvršeni razdelitvi semena pa poročila o izvršeni razdelitvi po srezih in občinah.

Avstrija opusti carinsko unijo

Pariz, 29. avgusta. AA. Listi so zabeležili poročilo, da bo Avstrija opustila nameravano carinsko zvezo med Nemčijo, še preden bo haško razsodišče izreklo obsodbo.

Haško sodišče nekompetentno

London, 29. avgusta. n. Tukajšnji »Daily Telegraph« je objavil vest iz Haaga, da je tamkajšnje mednarodno razsodišče dognalo, da ni kompetentno za rešitev spora o carinski uniji med Avstrijo in Nemčijo. Sklenilo je vrniti DN vso zadevo.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 29. avgusta. d. Na današnji sadni trg je prišlo: 3 vagone jugoslovanskih jabolk, 5 vagonov šumadinskih češpelj, 2 vagona italijanskih breskev, 3 vagone madjarskega grozdja. Tendenca precej nespremenjena. Pri češpljah boljša cena: 30 do 40 grošev, toda grozdje nekaj ceneje.

Teniške tekme za pokal Nj. Vel. kralja in kraljice

Beograd, 29. avgusta. l. Danes so se nadaljevale teniške tekme za pokal Njuih Velikanstev kralja in kraljice za prvenstvo Jugoslavije. Pri mednarodnih tekmah za prvenstvo države so bili doseženi ti-le rezultati: Gabrovic (Madjarska) in Krasni (Jugoslavija) 6 : 4, 4 : 6 in 6 : 4; Kukuljević (Jugoslavija) in Zichy (Madjarska) 6 : 1, 6 : 4; Schäfer (Jugoslavija) in Nikolaidis (Grčija) 6 : 2, 6 : 3. Tako so se za jutrišnji polfinale in finale plasirali: Kukuljević, Schäfer, Gabrovic, in zmagovalca v matchu Vodička in Hidi.

Pri narodnem turnirju so bili doseženi za četrtinski finale ti-le rezultati: Radovanović in Kumanudi 6 : 0, 7 : 5; Punčec in Zlatanović 6 : 4, 6 : 3; Konjović in Zeler 6 : 1, 6 : 0.

Juniorji za četrtinski finale: Bojović in Šarić 6 : 0, 6 : 2.

Najbolj zanimive tekme so bile pri mednarodnem turnirju dam. Največje iznenadenje je bilo, da je gdč. Schräger, igralka teniškega kluba »Palič« v Subotici, zmagala nad odlično madjarsko igralko go. Baumgarten s 6 : 3, 6 : 3. Go. Baumgarten je že dvakrat osvojila pokal Nj. Vel. kraljice in zato so pričakovali, da bo tudi z letošnjega turnirja odšla kot zmagovalka. S svojim današnjim porazom pa izpada go. Baumgarten od nadaljnjega tekmovanja. Ostali rezultati v damski igri so bili: Hamer in Blis 6 : 0, 6 : 0; Gostiša in Zenon 9 : 7, 0 : 6 in 6 : 2; Kartovičkova in Travers 6 : 3 in 6 : 4. Glede na to bodo igrale pri jutrišnjem polfinalu g. Hamer, Schräger, Kartovičkova in Gostiša.

Pri igri moških in ženskih v dveh so se naši igralci prav tako odlično držali. Igralcema Schrägerju in Schäferju je uspelo potolči madjarsko dvojico Baumgarten in Zichy s 6 : 4 in 6 : 4.

I. mednarodni šahovski turnir na Bledu

Aljehin zopet vod

Bled, 29. avgusta. AA. Danes se je na Bledu igralo peto kolo mednarodnega šahovskega turnirja.

Prvo današnje zmago je zabeležil dr. Astaloš, ki je v španski partiji premagal švedskega prvaka Stoltza. Partija se je končala že v dopoldanski igri.

Colle je proti dr. Aljehinu igral damski gambit, na katerega je svetovni prvak odgovoril nepričakovano s Tarraschevo obrambo, ki ne velja za solidno. Toda, bodisi da Colle ni dobil najboljšega nadaljevanja, bodisi da je hotel dr. Aljehin to obrambo rehabilitirati — prav kmalu je dobil silen napad, ki mu belgijski mojster ni bil kos. Izgubil je takisto že dopoldne.

Pirc je proti Kashdanu igral damski gambit. Kashdan je gambitskega kmeta vzel in v razvoju igre je že kazalo, da bo ameriški prvak dobil premoč. Toda Pirc je igral zelo spretno, zamenjal figure in v končnici dosegel remis. Bogoljubov je brez posebnega napore zmagal nad mladim češkim mojstrom Flohrom. Bogoljubov je videti v izvršni formi.

Maroczy je doživel danes svoj prvi poraz proti Niemceviču, ki je igral približno isto otvoritev, kakor v prvem kolu proti Pircu.

Tartakower in Spielmann sta igrala ortodoksn španski gambit. Partija je bila ob pol 19. prekinjena v razmeroma preprosti končnici. Tartakower ima kmeta več, vendar bo težko zadoščal za zmago. Partija se bo nadaljevala v tork in verjeten izid je remis.

Dr. Vidmar je proti Kostiću začel z nenavadno otvoritvijo. Kmalu je nasprotnikovo pozicijo stisnil, toda Kostić se je znal opustiti, pri čemur je žrtvoval kmeta. S tem je moral dr. Vidmarju prepustiti boljše pozicijo. Proti koncu dopoldanske igre je Kostić skušal zamenjati čim več figur. Popoldne se je igra le počasi razvijala in je bila ob pol 7. prekinjena. Dr. Vidmar ima kmeta več in prav dobro pozicijo.

Stanje po petem kolu: Dr. Aljehin 3 in pol (1), Bogoljubov, Kashdan 3 in pol, Kostić, Spielmann 2 in pol (1), Astaloš, Niemcevič 2 in pol, dr. Vidmar 2 (2), Maroczy, Stoltz, Pirc 2, Flohr 1 in pol, Tartakower 1 (1), Colle 1. Jutri se bo igralo šesto kolo. Nastopijo ti-le pari: Spielmann—Bogoljubov, Kashdan—Floh, Maroczy—Pirc, Aljehin—Niemcevič, Kostić—Colle, Stoltz—Vidmar, Tartakower—Astaloš.

Mednarodni šahovski turnir na Slovaškem

Neposredno po velikem mednarodnem šahovskem turnirju na Bledu se bo vršila na Slovaškem velika šahovska tekma, in sicer v kopališčih na Tatru. Predvsem bodo na turnir povabljeni mladi mojstri, pa tudi nekaj starejših, da se bo tako prav videla sila mladih mojstrov. Povabljeni so: Bogoljubov, Flohr, Sultan Khan, Kashdan, Mikenas, Noteboom, Pirc, Reiff, Lajos Steiner, Stoltz in kot namestnika Lilientahl in Petrov. Turnir se bo odigral v dveh kolih. Po 4 partije se bodo igrale v štirih kopaliških Tatre, zaključek turnirja pa bo v štrbskem Plesu.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 29. avgusta. d. Pretežno jasno, topleje, naraščajoče pomirjenje.

Pod vlak je padel

51-letni Juhan Matevž, ki stanuje v Komendi, a je brez stalnega posla, je šel ob kamniški progi. Ko je pripeljal vlak, je hotel stopiti nanj, da bi se zastojal peljal naprej. Pri tem pa mu je spodrsnilo in je padel pod vlak. Zlomil si je nogo v stegnu in se tudi sicer precej poškodoval. Obvezal ga je zdravnik, nakar so ga z vlakom prepeljali v Ljubljani, z glavnega kolodvora pa ga je rešilna postaja spravila v bolnišnico.

Požar v Bevčah pri Velenju

Škoda se ceni na 100.000 Din.

Dne 27. avgusta ob pol osmih jutraj je začela goriti stanovanjska hiša zakoncev Jakoba in Ivane Krump, posestnikov iz Bevč pri Velenju. Ogenj je izbruhnil bržkone na ta način, ker je gospodinja sušila v sobi hmelj in kurila malo železno peč, pri katerem so se v cevi vzele saje, od saj pa slamnata streha hiše. Ogenj je upepeljil tudi vse žito, ki je bilo dosega omlačeno, ter vse premičnine in obleko, ki se je nahajala na podstrešju.

Na lice mesta je prhitelo gasilno društvo iz trga in državnega rudnika v Velenju ter iz Družmirja. Rešili so v neposredni bližini hiše stoječe gospodarsko poslopje, za katero je obstojala velika nevarnost, da se užge ker je istotako s slamo krito. Škoda, ki jo je povzročil požar, cenijo na 100.000 Din.

Krump je bil zavarovan za vsa poslopja pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani za 25.000 Din, pri »Dunavu« za 1000 Din ter pri zav. družbi »Vardar« za 60.000 Din.

Odkritje spomenika kralju Petru I. Velikmu Osvoboditelju

Ne pozabite:

1. Prijavite se še takoj občni radi naročila legitimacij za četrtinsko vožnjo.
 2. Občine! Javite odboru takoj — lahko tudi brzojavno — število potrebnih železniških legitimacij za četrtinsko vožnjo.
 3. Občine! Javite brezpogojno in čimprej najbližji železniški postaji število udeležencev iz vaše občine, sicer ne more železniška uprava odrediti potrebno radi vlakov.
 4. Vožnja je četrtinska na vseh železniških progah zapadno Zagreba in Karlovca. Pri nastopu vožnje kupite polovično vozovnico, ki velja tudi za brezplačen povratek.
 5. Vsako legitimacijo za četrtinsko vožnjo mora žigosati občina, v kateri prebiva udeleženec.
 6. Legitimacije za znižano vožnjo je treba v Ljubljani predložiti v potrdilo, da se je vsakdo udeležil odkritja spomenika. To potrjevanje se bo vršilo na glavnem kolodvoru, na velesajmu in v veži »Kazinec«, Kongresni trg št. 1. Na glavnem kolodvoru in na velesajmu bo to žigosanje v dneh 6., 7. in 8. septembra čez dan, v Kazini pa le dne 6. septembra od 7 ure 30 do 20. ure.
 7. Potujte z vlakom, ki bodo objavljeni za posamezne proge v časopisih in vpoštevajte, da boste 6. septembra 1931. do 9. ure jutraj v Ljubljani.
 8. Iz Maribora bo vozil posebni vlak z odhodom (iz Maribora) ob približno 1:40, ki prispe v Ljubljano ob približno 6. uri (jutraj), če bo več udeležencev, bo vozil še drugi posebni vlak uro kasneje. Zato se vsi pravočasno prijavite občini, ki naj sporoči skupno število udeležencev železniški postaji.
 9. Dostop na slavnostni prostor bo le proti osebni izkaznici, ostali se zbirajo za spreved po društvi in organizacijah na Vodnikovem trgu. Podrobnejša navodila za to grupacijo slede.
 10. Izkaznice za slavnostni prostor se izdajajo le na imenske prijave; prošnjam za izročitev izkaznic brez navedbe imen ni mogoče ustreči, zato naj se nepravilno izvršene prijave takoj obnove.
 11. Za sodelovanje pri sprevedu niso potrebne posebne izkaznice.
 12. Prenos izkaznic je nedopusten — izkaznice je vidno nositi.
 13. Podroben program svečanosti in razvrstitve udeležencev bo še objavljena na tem mestu.
 14. Godbe — prijavite svoje sodelovanje pri svečanostih takoj odboru — Ljubljana, Kongresni trg 1, II. Zbirališče — Vodnikov trg.
 15. Odbor obvešča, da ne daje železniških legitimacij za četrtinsko vožnjo v komisijko prodajo. Zato ne bo vračal denarja za eventualno vrnjene legitimacije. Naročene legitimacije se odpošljejo posameznikom ali društvom le proti povzetju stroškov za železniške legitimacije in poštino.
 16. Društvom, organizacijam in posebnim skupinam, ki se s svojim članstvom udeležijo spreveda, se priporoča, da si preskrbe napisne tablice v velikosti 60x30 cm z napisom v črnih črkah na svetlem temelju, katere bodo nosili skavti pred dotičnim društvom itd. v sprevedu. Tablice naj bodo na 1-50 m dolgem drogu.
- Odbor za postavitev spomenika Kralju Petru I. Velikmu Osvoboditelju v Ljubljani,**
Kongresni trg št. 1, II.
- Ob priliki odkritja spomenika Kralja Petra I. Osvoboditelja, v dnevih 6., 7. in 8. septembra, se pričakuje v Ljubljani velikanske množice udeležencev. Zato se glede prehrane opozarja, da društva ali večje družbe in korporacije, ki si niso same že naročile v gotovih gostilniških obratih svoje oskrbe, lahko naroče isto potom gostilničarske zadruge v Ljubljani, Privoz. Pri naročilu je nakazati tudi dotični znesek, Kosilo z juho, govedino in prikuhami se računa 10 Din.

Veliko francosko odlikovanje brata dr. Murnika

Ljubljana, 29. avg.

Načelnikštvo Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije je prejelo danes od francoskega konzulata v Ljubljani, da je francoska vlada odlikovala z viteškim redom francoske legije časti poleg brata Jožeta Smrtnika, staroste sokolske župe Celje, tudi bivšega načelnika Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije brata dr. Viktorja Murnika, gen. tajnika Zbornice TOI v pok. To visoko odlikovanje je francoska vlada podelila br. dr. Murniku za njegove velike in nemisljive zasluge na polju telesne vzgoje.

Brat dr. Murnik, prepoveditelj slovenskega in kasneje jugoslovanskega Sokolstva, je danes brezdvomno eden prvih in najposobnejših tehničnih voditeljev v vsem slovanskem Sokolstvu. Že kot mlad akademik se je živo zanimal za Sokolstvo. Leta 1895. je vstopil v Ljubljanskega Sokola in od takrat neumorno deluje za sprehajanje in procvit jugoslovanskega Sokolstva. Svoje sokol. delovanja pa ni omejil samo na ožjo domovino, marveč je ime slovenskega in kasneje jugoslovanskega Sokolstva zanesel v mednarodni svet. Prvič so merili svoje moči slovenski Sokoli na mednarodni tekmi leta 1907 v Pragi, br. dr. Murnik je tudi sam tekmoval in zasedel v slovenski vrsti prvo mesto. Leta 1909 je popeljal svoje tekmovalce v Luksemburg, leta 1911 v Turin, leta 1913 v Pariz. Na vseh teh tekmah so slovenski Sokoli dostojno zastopali barve slovenskega Sokolstva. Triumf sokolske vzgoje pa je dosegel brat dr. Murnik na I. jugoslovanskem vsesokolskem zletu v Ljubljani leta 1922 ob priliki mednarodne tekme. Jugoslovanska vrsta je dosegla II. mesto, prvo mesto med posamezniki pa je dosegel br. Peter Šumi. Krasni uspehi so br. dr. Murnika še bolj vneli, s podvojeno silo je šel na delo in uspehi niso bili zaman. V Lyonu leta 1926 si je po ostrem boju naša sokolska vrsta priborila zopet II. mesto, prvenstvo med posamezniki pa ponovno br. Peter Šumi. Na olimpijadi v Amsterdamu je jugoslovanska sokolska vzgoja zopet dosegla po zaslugi br. dr. Murnika častno mesto, zlasti njegove proste vaje so vzbudile občudovanje mednarodnega sveta. Največji njegov uspeh pa je bil lanski vsesokolski zlet v Beogradu in pa mednarodna tekma v Luksemburgu, kjer je naša sokolska vrsta, kljub tragični nesreči brata Maleja dosegla III. mesto, svetovno prvenstvo pa si je priboril br. Tošo Primožič.

Brat dr. Murnik je po lanskem vsesokolskem zletu odločil mesto saveznega načelnika, ni se pa odtegnil sokolskemu delu, marveč se je vrge na svoje veliko tehnično delo, na izdajo Tyrševega telovadnega sistema, ki bo izšel v krasni knjigi v prihodnjih dneh.

Za vse to več kot 40-letno plodonosno sokolovanje je prejel br. dr. Murnik sedaj najvišje priznanje, odlikovanje francoske vlade. Bratu dr. Murniku k temu zaslužnemu visokemu odlikovanju vse jugoslovanske Sokolstvo iskreno čestita, z željo, da bi zopet vodil jugoslovansko Sokolstvo od zmage do zmage. Br. dr. Murniku krepki sokolski: Zdravo!

Mariborsko brezmotorno letalo

Maribor, 29. avgusta.

Da bi med mariborsko mladino zbudil interes za letalski sport, je mariborski aero-klub »Naša krila« priredil pred časom sestanek mariborskega dijaštva. Na tem sestanku so se dale mladini smernice za letalski sport. Ena od teh je bila gradnja aeroplanskih modelov. Naše dijaštvo se je z veseljem poprijelo dela in uspehi niso izostali.

Najlepši uspeh sta pač dosegla mariborska akademika g. Boris Cijan in Vojko Humeč. Pred dobrim mesecem sta pričela z gradnjo prvega mariborskega brezmotornega letala. Načrte sta izdelala sama, opirajo se na Nemca Lipscha, pa tudi zgradila sta ga sama s pomočjo nekaterih drugih akademikov. Le kdor je zasledoval gradnjo, ta dobro ve, koliko truda in potrpežljivosti je bilo treba, da se je zgradilo letalo, ki prav malo zaostaja za sličnimi nemškimi produkti.

Brezmotorno letalo je zgrajeno v naravni velikosti in je nekoliko večje od ljubljanskega. Vse ogrodje je iz suhega smrekovega lesa in

deloma iz furnirja in jesenovega lesa. Trup je samo ploskev, sedež za vodnika pa je pod letalom spredaj. Krila in deloma trup sta prevlečena z namočenim »molino« platnom. Letalo se bo spravilo v gibanje s pomočjo močne startne vrvi (gumija), ki je bila naročena iz Nemčije. — Letalo bo služilo kot model, preizkusilo se pa bo tudi praktično, ker ima vse pogoje za ugoden uspeh.

Vso gradnjo je finansiral aero-klub »Naša krila«, pa tudi drugi prijatelji zračnega sporta so podprli vso akcijo. Agilni akademiki letalski skupini, posebno pa še graditeljema čestitamo k uspehu.

Letalo bo krščeno na ime »Kobilica«. Razstavljeno bo danes in jutri v telovadnici mariborske meščanske šole.

Podpisani Martin Lovše, posestnik iz Kalc obč. Šentlambert pri Litiji, obžalujem vse neresnične vesti, ki sem jih govoril o mesarju g. Jožetu Koširju iz Toplic pri Zagorju ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnega preganjanja.

V Toplicah, 24. avgusta 1931.

Martin Lovše.

Štirje rodovi ga imajo v čislih

Že naše prababice so poznale milo „Jelen“. Več ko 80 let perejo vse izkušene gospodinje najrajši s tem čistim, izdatnim milom. Milo „Jelen“ je najidealnejše milo za pranje!

SCHICHT

MILO „JELEN“

več ko 80 let vedno enako dobro

Otroci naših izseljencev iz Nemčije v domovini

V začetku tega meseca se je vršil v domovino velik izlet otrok od 7 do 16 leta naših izseljencev iz Nemčije. Izlet, ki ga je vodil g. Deželčić, je omogočilo poleg naših oblasti največ kraljevsko izseljeniško poslaništvo.

Med tem ko je prejšnja leta organiziral te izlete v domovino nemški duhovnik gosp. vikar Tensunder, ki ima za naše izseljence največje zasluge, je letos organiziral obisk v domovino izseljeniško poslaništvo ter predstavnika naših kolonij v Nemčiji, posebno naš izseljeniški duhovnik g. Oberžan. Pomagal pa je seveda tudi g. vikar Tensunder. Izlet je bil organiziran zelo dobro; posebno moramo poudariti dejstvo, da je bil določen prispevek tako nizko (približno 300.— Din), da so se izleta udeležili lahko tudi najsiromašnejši. Okoli 120 otrok je odšlo na domove sorodnikov, 80 otrok pa na Korčulo v Silovčev dom, v Zagreb k Narodni zaščiti, v Polhov gradec na kolonijo Rdečega križa in v Selce v Ameriški dežji dom. Svrha izleta je bila spoznavanje naše domovine in izpolnitev v znanju materinega jezika. Izlet pa je imel še eno veliko korist, da bo opozoril tujce, katerim bodo pripovedovali otroci o lepoti naše domovine, na našo državo. Emil L. Galijan.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklce.

30

Ko pa je Konstantin tisto noč hitel iz Sadovaje domov, je stiskal pesti in dal duška svoji jezi. Drobna deklica ga je s svojim nedolžnim obrazom izzivala in se norčevala z njim. Zadela ga je v njegovi nečimernosti, kjer je bil najbolj občutljiv. S pretkano preračunljivostjo je vsak dan na novo odprla njegovo rano in mu vlivala vanjo novega strupa. Če hoče človek še tako visoko stopnjevati iskrenost, vendar potrebuje v ljubezni neke prevare, tudi če je ta ljubezen zgolj spolne narave. Ni prijetno, če se v ženskem objemu zaznava več ali manj razločne sence svojih prednikov. Običajno se take misli ne pojavljajo, če ni človek prehudo zaljubljen. No, in Konstantinove misli so bile normalne in on ni bil zaljubljen! Res da je njena oseba prevzela njegove občutke, izžarevala je vonj jedva dozorelega sadu, ki je bil mestoma še tako trpek, da so zobje pod njim prijetno škrtali, toda ljubezen to še ni bila! Zato bi se bil lahko otrešal misli na njeno preteklost.

Pa ti pride ta zlodej v deklški podobi, ki ga je neprestano na to spominjala in ga silila, da je imel njeno preteklost vedno pred očmi. Sprva je doumeval, da to dela iz neke nerodnosti, iz nekega pomanjkanja obzirnosti in čuta za dostojnost, ki ga včasih celo najbolj prebrisane ženske očitujejo. Mor-

da je bila temu vzrok tudi zgrešena vzgoja tete Varvare, ki je preodkrita občevala s svojo nečakinjo, in pa vse okolje ruskega podeželskega mesta. — Zato je doumeval, da bi zadostovalo, če bi Ariano na to opozoril.

Toda kaj kmalu je spoznal svojo zmoto. Ne, ni bil le slučaj, da je tako govorila. Odkril je v tem dobro premišljen načrt, preračunan napad, ravnanje, ki je bilo preračunano za daljšo dobo. Nezmožljiv nagon mu je razodeval, da Ariana ve, kje je ranljiv in da ne bo odločila iz rok tako kmalu tega orožja. In vendar ni bilo mogoče, da bi ji dovolil, da na ta način nadaljuje svoje delo in mu zastruplja življenje.

Ko je Konstantin prišel do te točke svojega razmišljanja, je nenadoma obstal. »Zaradi česa si prav za prav belim glavo?« si je dejal. »Vsak večer imam v naročju čudovito, nepokvarjeno dekle in pogovor z njo je tako zabaven, da takega nisem še doživel. Čez mesec ali šest tednov zapustim Rusijo in se ne bova več videla; naj gre stvar po svoji poti dalje.«

Tako si je govoril, toda bile so zgolj besede, zakaj v notranjosti ga je nadlegoval grenkoben občutek, ki ga je zapustil Arijanin trup.

Vendar pa so ga ti poskusi, da bi položaj razbistril, raztresli, zato je dalje razmišljal. »Čemu mi je toliko do tega, da bi poznal preteklost tega dekleta? Čemu mi je toliko do tega? Ali mi je bližja srcu, kakor mislim? Ah to bi bila prava neumnost! Da bi se zaljubil v mlado dekle, ki mi je padlo v naročje brez odpora. To bi bila naprava s katerimkoli drugim moškim, ki bi bil slučajno na mojem mestu, da ne upoštevam njene preteklosti! Bogata

je po svoji mladosti in duhovitosti; toda ima napako, ki bi je dlje časa ne mogel prenašati: zlobna je. Že zdaj ve, kako me more mučiti, toda to svojo nesramno spretnost bo uporabljala, dokler se bo meni zljubilo, zakaj jaz sem prost, in ko mi bo nekega dne tega dovolj, pojdem svoja pota. Za zdaj me veže nanjo samo še želja, da bi premagal njeno zlagano hladnost, samo ta želja in nič drugega.«

Začel je sanjati o bližnji bodočnosti. Kje bo čez mesec? V Carigradu ali Novem Yorku? Vsekakor dovolj daleč od Ariane Nikolajevne, povsod najde druge ženske. Življenje je nelzčrpano; bilo bi res smešno, če bi ga zagrebel pod črnim plaščem male studentke v Moskvi.

Konstantin Mihael je naglo hodil. Prispel je dobre volje v hotel, in preden je šel v svojo sobo, je požil lahko večerjo. Ko je stopil v svoje stanovanje, je zaznal slabten vonj, ki ga je pred uro vdihaval na Arijaninem tilniku. Postelja je bila razmetana. Iz odeje je vzhajal duh po sladostrastju, postelja je bila še topla od njunih teles. — Silno je zahrepenel po Ariani, da bi jo stisnil v naročje, jo oštel in ji povedal, da je on njen gospod in ne bo niti enkrat več trpel njenih nespodobnosti — nato bi jo poljubljial brez konca in jo božal in bi jo imel vso dolgo noč pri sebi, ležeč poleg nje, da bi zaspal, dotikajoč se je in se prebudil, sloneč ob njenem vitkem telesu. In morda bi še enkrat zaslišal tisti glas, tisti trepetajoči, otroški glas, ki ga ni mogel pozabiti, ki ga je upal zopet najti. Ni si hotel priznati, toda čakal je nanj kakor na čudo — tisti glas, ki je prvi večer zašepetal: »Saj se ne branim.«

Nj. Vel. kraljica Marija pri otvoritvi velesejma

Ze dojo ni vladalo za jesenski velesejem tako veliko zanimanje ko letos. Deloma je bil vzrok v tem, ker je letošnja razstava »Ljubljana v jeseni« uvod k kraljevemu tednu, še bolj pa se je vse zanimalo za velesejem zaradi njega samega. Kajti z razstavo naših mest in trgov je bila vsa Slovenija zainteresirana na velesejmu, z razstavo tujskega prometa je bilo to zanimanje še povečano in končno so prve vesti o izrednih lepota obeh teh razstav še stopnjevale že itak močno zanimanje. Tako je letošnji velesejem kljub temu, da je že doživel svojo prvo desetletnico, ponovno in v posebnim poudarkom ovrgele vse nekdanje govorce, da se je velesejem preživel. Velesejem, ki je tako živo in ozko zvezan z našim gospodarskim in kulturnim življenjem, se sploh ne more preživeti in še zlasti ne, kadar zna velesejmska uprava dati velesejmu vedno novo in vedno bolj živahno vsebino. Kar čestitati je velesejmski upravi, da bo prihodnji jesenski velesejem posvetila sportu, ki se je pri nas že tako zelo razvil, da nujno potrebuje obsežen pregled svojega razvoja in tudi že nekaj novih navodil za bodočnost.

To vsesplošno zanimanje za jesenski velesejem je tudi jasno pokazala nad vse mnogobrojna udeležba ob otvoritvi velesejma.

Gostje

Med drugim so se udeležili otvoritve: ban dr. Drago Marušič, knezoškof dr. Rožman, podban dr. Pirkmajer z gospo, CSR poslanik dr. Fließer, general Popović z gospo, dvorna dama ga.

Kraljica na razstavi

Bliskovito se je v Ljubljani razširila vest, da počasti letošnji otvoritev velesejma s svojim prihodom Nj. Vel. kraljica Marija. Ze itak veliko zanimanje javnosti za velesejem je bilo vsled te vesti v hipu postoteno in mahoma se je nabrala pred velesejmom velikanska množica ljudi, da je policija le s težavo vzdrževala red.

Viharni živio klic se zadoneli in vsesplošno navdušenje je pozdravilo kraljico, ko se je točno ob deseti uri pripeljala z avtomobilom v spremstvu dvorne dame ge. Šverljugove in ordonančnega oficirja kapetana Stropnika pred velesejem.

Tavčarjeva; kot zastopniki ministrov: Dragotin Grujić za kmetijsko ministrstvo, dr. Bočko za železniškega, dr. Povalej za finančnega, dr. Rogina za just. min., potem ljubljanski župan dr. Puc z gospo in podžupan dr. Jarc, mariborski župan dr. Juvan in podžupan dr. Lipold, za ljubljansko univerzo rektor dr. Serko, prorektor dr. Dolenc, profesor dr. Kušej in dr. Milan Skulić, dr. Josip Nagy, rektor ekonomske visoke šole v Zagrebu, CSR vice-konzul dr. Cihelka, dalje francoski, avstrijski, italijanski in portugalski konzuli, dr. Gregorič, šumarski direktor inž. Božič, profesor poljedelske šole v Medlingu dr. Furar z gospo, polkovnik Cvijić, komandant artiljerijskega polka, monsijor dr. Ujčić, generalni direktor dr. Skubee, dr. Fetich, župnik Piber, dr. Zirovnik, postajenačelnik Ludvik, inž. Rustija, arh. Costaperia, dr. Gregorin, inž. Mačkovšek, dr. Sajovic, dr. Lukan, župan Kočevja Kostanjevec, župan Tržiča Lončar in dr.; nadalje so bile zastopane te organizacije in društva: Društvo tiskarjev (Hrovatin), Zveza kmetijskih društev, Narodno strokovna zveza, Jugoslovanska narodna organizacija v Nemčiji (Bolha), Odvetniška zbornica, Zbornica za TOI, Delavska zbornica, Zveza obrtnih zadrug, Kmetijska družba, Zveza društev privatnih nameščencev, Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, Gremij trgovcev, Društvo veletrgovcev, Društvo pravnikov itd.

Poleg tega je čestitala velesejmski upravi k otvoritvi cela vrsta najodličnejših osebnosti, uradov, društev in organizacij, dalje velesejmi v Parizu, Dunaju, Poznanju, Lyonu in Bruslju itd.

ljevškega doma. Oba pozdravna govora: Bonača in bana dr. Marušiča je oddajala radijska postaja.

Po pozdravnih govorih je kraljica dovolila, da ji je ban dr. Marušič predstavil navzoče gospode, nakar si je pod vodstvom velesejmskega ravnatelja dr. Dularja in dvorne svetnice dr. Marna z velikim zanimanjem ogledala razstavo slovenskih mest. O razstavi se je kraljica zelo pohvalno izrekla.

Ko si je kraljica ogledala skoro vse paviljone, se je zahvalila velesejmskim funkcionarjem, nakar se je predsednik Bonač kraljici zahvalil za izredno prijaznost, da je počastila velesejem

nade v še lepšo bodočnost.

Viharno pozdravljena od zastopnikov oblasti in korporacij z živijo klici, se je kraljica poslovala in se odpeljala s svojim spremstvom nazaj na Bled. Povsod, jo je občinstvo, čim jo je spoznalo, navdušeno pozdravljalo.

Po odhodu Nj. Vel. kraljice, ki je zapustila med povabljenimi gosti kar najgloblji utis, so si gostje podrobneje ogledali letošnje razstave ljubljanskega velesejma. Na desni strani, nasproti uradnih prostorov v paviljonu J se nahaja razstava tujskoprometnega sveta naše banovine. Nbroj najzanimivejšega propagandnega

Pogled razstave

Novo mesto, Kamnik, Kranj, Kočevje, Ptuj, Celje in veliko število manjših mest in trgov.

V paviljonu H so zelo dekorativno zastopane trgovske trdnice.

V paviljonu G se nahaja kmetijska razstava, kateri bomo posvetili prihodnjič več pozornosti.

V paviljonu F je nameščena strojna industrija. Predvsem stroji za obdelovanje lesa in stalna razstava Strojnih tovarn in livarn.

V paviljonu E pohištvo in stanovanjska oprema, glasbila, preproge.

Paviljon M nosi upravičeno označko Hotel in gostilna. Tu so v nazorni obliki prikazane vse moderne naprave in oprave, ki služijo sodob-

Narte Velikonja.

Tujsko-prometna razstava

O tujsko-prometni razstavi smo sicer tekom zadnjega leta že mnogo govorili. Skušal bom danes podati še nekaj misli v njeno opravilo. Rodila jo je misel, da je spriču dolgoletnega platoničnega govorjenja o tujskem prometu treba v Sloveniji začeti realnejše in intenzivnejše misliti o tej gospodarski panogi. Ali nismo videli v zadnjem desetletju, da so ljudje vseh krajev dopisovali o tujskem prometu s tonom, kakor bi šlo za neko zabavno opravilo, in mnogo je še danes ljudi, ki mislijo, da obstoji delo za tujski promet v prijetnem potovanju iz kraja v kraj. Tujski promet je po svojem bistvu važna gospodarska panoga, o kateri se mora govoriti resno in to tem resnejše, ker smo v naši banovini vsaj za sosednim inozemstvom nekoliko zaostali. Ne trdim s tem, da niso na višku naša tujsko-prometna središča; zaostali so, ker niso ljudje niti vedeli kako, niti vedeli kaj, posebno naši manjši podeželski kraji. In vendar je Slovenija eno samo letovišče.

Zapisal sem že neke drugje, da ne najdemo na tako ozkem prostoru nikjer v svetu toliko zanimivosti naenkrat, kakor jih ima Slovenija. Spriču teh bogatih naravnih zakladov, ki so tako dani kakor drugod zlato ali železo, moramo misliti, kako bomo to bogastvo dvignili. V vsaki drugi industriji se kapital zavzame, da ustvarja nove industrijske centre in svojo industrijo izboljšuje. V tujskem prometu imamo pa opraviti z neizvežbanimi, toda voljnimi ljudmi, ki samo čakajo, da jim damo pobudo. Preden se taka pobuda more dati, je treba vsekakor ugotoviti dejansko stanje. Oboje da razstava. Pomislimo samo kratko, kakšne nove pridobitve je rodila tujsko-prometna razstava! Da se more vršiti tujsko-prometna pospeševalna služba, je treba najprej ugotoviti dejansko stanje, dejansko zmoglost in zrelost pokrajine. Treba je povzročiti, da se razstavijo za onega, ki želi napredka, vse prednosti, odnosno da nekdo poklicani izve tudi vse pomankljivosti naše zemlje. Treba je mobilizacije in revije tujsko-prometnih sredstev v obliki, ki je prijetna.

Z organiziranjem tujsko-prometne razstave se je realnejše gledanje na tujski promet populariziralo na raznih konferencah z interesi na deželi, prav tako so se v medsebojnih konferencah raznih podeželskih pripravljalnih odborov rodila spoznanja, ki morajo v bodoče, in ni treba, da že jutri, roditi svoje sadove. Ob materijalu tujsko-prometnih razstav v inozemstvu smo morali ugotoviti, da je ves naš dosežani razstveni materijal za uspešno tujsko-prometno propagando nezadosten. V mislih nam je bilo in smo bili na to pripravljeni, da smo se leta 1930 nahajali glede obiska gostov na višku, kar smo po raznih podeželskih konferencah čisto poudarili. Slabo bi bilo, ako bi vse naše priprave zaradi krize, ki je sicer Slovenijo zadela mnogo manj, kakor inozemska tujsko-prometna središča, za naprej opustili vsako prizadevanje bodisi v propagandi, bodisi v izboljševanju naših naprav, kajti vsaka kriza mora enkrat ponehati, vsaka kriza zahteva sicer nekaj žrtv, toda kakor si telo po vsaki bolezn s podvojeno energijo pomaga zdravju, tako moramo pričakovati, in mislim, da niti ne preročujem, če trdim, da bo po par letih še večji naval gostov v naše kraje, kakor do sedaj, ako nas ne zadenejo kakšne prav nepredvidene katastrofe. Nihče, ki gospodarsko misli, ne sme pri svojih podjetjih računati s katastrofo tako, da bi ga plašila v podjetnosti. Zato je tudi potreba, da mi našo zemljo pripravimo za čas še boljše konjunktore, da bodo naše tujsko-prometne naprave bodisi po kakovosti, bodisi po množini dorasle zahtevam, ki bo nanje stavil čas. Mnogo je stvari, ki jim bo tujsko-prometna razstava in priprave zanjo položile kal. Zanj smo zbrali najmodernejši materijal plastike in slike. Tujsko-prometna razstava bo nujno rodila alpski muzej naše banovine, kajti reliefi, ki so postavljeni na ogled, pomenijo sicer začetek, vendar pomenijo že visok napredek tehnike v njih izdelovanju. Treba je samo, da se zbere ves ta plastični materijal, da se še do minucioznosti izboljša in dopolni, pa imamo naš pokrajinski muzej.

Reliefna karta Dravske banovine je, in mislim, da se ne motim, prva reliefna karta v naši kraljevini in bo služila prav tako šoli, kakor za tujsko-prometno propagando in tujsko-

materijala, reliefi, zemljevidi, modeli, slike, knjige, diagrami, vse to tvori tako lepo estetsko dekoracijo, da tudi oni, ki ga vse to ne zanima, nehoti ustavi svoj korak in se divi ogromnemu delu, ki je tu dovršeno z vso preciznostjo in točnostjo. Posebno pozornost vzbujajo relief Dravske banovine 1:75.000, ki ga je izdelal učitelj Jendraš iz Splita. Vrstijo se Kranjske deželne elektrarne, Putnik, skupina naših najvažnejših letovišč v sijajnih posnetkih. Tujskoprometna razstava zaključuje Slov. planinsko društvo, Skala in Zimsko sportni Savez. V istem paviljonu sledi

nim zahtevam tujskega prometa.

V paviljonu N smo doma. Tu je v minijaturi izdelana naša bela Ljubljana. Gledamo in občudujemo, oziroma tu šele spoznamo naše mesto. Ljubljana v najstarejši dobi, Ljubljana v srednjem veku, današnja Ljubljana in tudi že jutrišnja. Muzej, arhitektura, zgodovina, umetnost vse prav vse svoji tu, kot nekako ogledalo vseh časov.

Naš obmejni Maribor se je naselil v paviljonu O. Koliko je tu zanimivosti, kaj se tu vse vidi, tega človek v resnici ne more povedati v kratkih besedah. Zato pa prihodnjič.

V paviljonu K se nahaja »Novodobno gospodinjstvo«. V paviljonu L pa je zopet Higijenska razstava.

prometno orientacijo. Ima poleg plastičnosti vrisane vse za motor sposobne ceste, vso že izvršeno elektrifikacijo in vse tujsko-prometno važnejše kraje.

Tekmovanje mest s svojimi najpomembnejšimi znamenitostmi bo obiskovalcu omogočilo ugotoviti njihov značaj.

Načrti in posebni razstveni oddelek vzornih gostiln in njih opreme bodo nudili marsikateremu gostilničarju novo misel za ureditev lastnih prostorov, prav tako majhen izbor lepih pokrajinskih fotografij marsikateremu fotomateriju nove smernice. Nikakor ne smemo pozabiti bogate zbirke fotografij starih slovenskih hiš, ki jih je dal na razpolago gospod inspektor ing. Viktor Skaberne. Spriču tega materijala bomo šele spoznali, koliko je do danes naša zemlja grešila pri zidanju novih stavb in v katero smer moremo kreniti, ako hočemo ohraniti vsaj v bodoče domači značaj.

Razstveni materijal obeh Tujsko-prometnih zvez bo podal njih zgodovino in taki pestrosti, da bo mogel vsak obiskovalec dobiti najboljši vtis o njihovem delu.

Načrti banovinske elektrifikacije bodo pričali o velikih prizadevanjih, ki si jih stavi v dolžnost banovina, da dvigne naše gospodarstvo tudi v tem pogledu.

Svetla točka razstave bo vsekakor tudi razstava Slovenskega planinskega društva skupaj s »Skalo«, prav tako tudi Zimsko-sportne zveze. Materijal, ki bo tu na razpolago, ima trajno vrednost.

Posebnost bo shematičen model banovinskega ribjega vališča v Bohinjski Bistrici.

Ne smemo pozabiti opozoriti na novo svetlobno orientacijsko tabelo g. Delkina, ki pomeni za naše letoviške kraje novost.

O razstavi mesta Ljubljane moramo povedati samo, da bo razstavljala v treh modelih: Emona, Ljubljana v srednjem veku in moderna Ljubljana, poleg velike galerije umeniških slik o Ljubljani in z bogatim materijalom o njenem gospodarskem razvoju.

Kakor razstavi Ljubljana v svojem lastnem paviljonu, tako ima svojega tudi Maribor s posrečenimi modeli.

Da se poudari interesna skupnost naše banovine z Gornjim Jadranom, bosta razstavila tudi Jadranska plovdba in »Putnik«, Sušak. Posebno bogat je materijal Jadranske plovdbne z ladijskimi modeli.

Nadse živahen bo oddelek Direkcije pošte in telegrafa, prav tako »Radia-Ljubljana«, Avtomobilskega kluba in Aerokluba.

V splošnem se je posrečilo dvigniti ves razstveni materijal na model, tako da je bodisi za proučujočega gosta, bodisi za radovednega obiskovalca dovolj preskrbljeno za pestrost in živahnost razstave. Obzlatovati je samo, da ni bilo radi pomanjkanja kreditov in prostora močnejše celotnega programa, vendar pa mislimo, da pomeni ta razstava bogato mobilizacijo propagandnih sredstev, ki bo, kakor že rečeno, trajne vrednosti ter se bo lahko vsak hip uspešno porabila na inozemskih razstavah. Zanimivo je, da so razni diagrami zelo redki in še kar je statistike, je nazorno pokazana.

Od te razstave se obetamo za Slovenijo mnogo koristi in trdno mislimo, da se ne varamo.

XVI. zagrebški velesejem

od 29. avgusta do 7. septembra 1931

SPLOSNI MEDNARODNI VZROČNI VELESEJEM
s specialnimi sejmi:

Stavbarstvo	Razstava in sejem
Hotel-Hiša-Kuhinja	volne in prediva
Industrija živil	Tekstilno blago
Kmetijstvo	Kržno in koža
Mala domača obrt	Papir
	Higijenska razstava

5. in 6. septembra 1931

RAZSTAVA DOMAČE IN SEJEM INOZEMSKE
PLEMENSKE ŽIVINE

Pri vnaprejšnji kupitvi velesejemski legitimaciji na jugoslovanskih železnicah in jadranskih parobrodih 50%, v sosednih državah 25-30%, popusta

Predsednik velesejma g. Bonač pozdravlja kraljico. Za kraljico dvorna dama Šverljugova, levo od g. Bonača ban dr. Marušič, zadaj adjutant podpolk. Pogačnik.

Med sviranjem državne himne jo je pozdravil in izročil krasen šopek in jo nato pozdravil s temi besedami:

»Vaše Veličanstvo!

Prisrčna radost in sreča nas navdajata, da je blagovolilo Vaše Veličanstvo počastiti našo letošnje jesensko izložbo s svojo prisotnostjo. Vaša navzočnost daje otvoritvi naše izložbe poseben sijaj in zato prosim Vaše Veličanstvo, da sprejme v imenu predsedstva Ljubljanskega velesejma našo globoko zahvalo za to izredno odlikovanje naše prireditve. Izrekam Vašemu Veličanstvu iskreno najudajnejšo dobrodošlico in željo, da najde naša prireditelja najvišje priznanje.

Naša letošnja jesenska prireditelja je kulturno-gospodarskega značaja in stremi za tem, da predloži najširši javnosti prirodne krasote naših krajev, da jo upozna s delom organizacij in institucij, ki pospešujejo tujski promet in gospodarski napredek.

Našim odličnim strokovnjakom, s katerih potrjovanjem sodelovanjem je bila organizirana letošnja razstava, je v izredno zadoščenje, da prisostvuje otvoritvi naše prireditve Vaše Veličanstvo, in zavest, da posveča naš presvitli vladar, viteški kralj Aleksander svojo neumorno skrb in vse delo kulturnemu, gospodarskemu in socialnemu napredku naše ljubljene domovine.

Bog živi Vaše Veličanstvo, Bog živi našega vzišenega pokrovitelja, Njegovo Veličanstvo kralja Aleksandra, Bog živi naš presvitli kraljevski dom!

Za predsednikom Bonačem je Nj. Vel. pozdravil še ban dr. Marušič, ki je poudarjal, da hočemo z razstavo pokazati vso spoštljivost in ljubezen do kralja, Nj. Vel. kraljice in vsega kra-

Kraljica se podpisuje v spominsko knjigo

OUZD v Ljubljani na tujsko-prometni razstavi

Tujska industrija je dvignila blagostanje majhnih narodov in držav v najkrajšem času na tako višino, da jih vse zavida. Spomnimo se n. pr. na Švico — še boljše na Monaco (Monte Carlo), kjer državljanji ne plačajo nobenih davkov in imajo povrh tega brezplačno električno razsvetljavo, vodno napeljavo itd. itd. V največjem času se je začela tujska industrija rapidno razvijati, ker so mondana letovišča postala pristopna tudi srednjemu sloju uradništva in ne več samo aristokratom, finančnikom, bankirjem, veleindustrijem itd. itd. Vse države, zlasti velesile, ostro konkurirajo s svojimi letovišči: francoska Nica, Biarritz itd., italijanski Myami itd.

OUZD v Ljubljani hoče s svojo udeležbo na tujsko-prometni razstavi pokazati razvoj in stanje tujske industrije v Dravski banovini na podlagi svojih uradnih statističnih podatkov. Moramo pa takoj podčrtati, da ena glavnih težav našega delavskega zavarovanja obstoja v tem, da se napravijo letovišča, zdravilišča, kopališča itd. dostopna tudi najsiromašnejšemu sloju delavstvu vsaj takrat, ko je potreba najbolj pereča, to je ob času boleznih in rekonva-

lescence.

V solnčni Dalmaciji, katero imenujejo tuji »Deželo tisoč otokov« in Deželo večne pomladice ima OUZD na otoku Rabu svoje lastno zdravilišče »Jadrane« za bolne delavce, katerih zdravljenje zahteva morsko klimo in morske kopeli. V Savinjski dolini, katere topli in zdravilni vrelci so bili že starim Rimljanom dobro znani, ima OUZD zdravilišče »Radio Thermo Laško« za bolne delavce, katerih zdravljenje zahteva klimato-, hidro- in balneo-terapijo. Lastnega delavskega zdravilišča s planinsko klimo OUZD žalibog še nima in mora zato rabiti zdravilišča, ki so v območju drugih OUZD-ov n. pr. »Klenovnik« itd.

Po statistiki OUZD-a tujska industrija v Dravski banovini lepo napreduje, kakor je razvidno iz sledeče tabele in slike.

Leto	Število zavarovancev v tujski industriji
1927	2.757
1928	2.976
1929	8.164
1930	8.201
1931	8.521

»Zemljevid tujske industrije« nam kaže število oseb zaposlenih v tujski industriji v območju posameznih ekspozicij OUZD-a in sicer absolutno ter relativno napram ostalim industrijam. Najbolj uspeva tujska industrija v območju ekspoziture na Jesenicah (Bled, Kranjska gora itd.) Nato sledi ekspozitura v Celju (Rogaška Slatina, Laško, Rimske Toplice itd.)

Končno je predložena statistika obolenj po spolu in diagnozah oseb v tujski industriji. Prilagoditi je treba, da so zdravstvene razmere v tujski industriji zelo povoljne. Povprečna mor-

biliteta (vštevši porodništvo) je znašala v letu 1929 samo 9-34 dni letno, dočim je znašala povprečna morbiditeta vseh industrij, zastopanih pri OUZD-u 10-33 dni letno.

Opravičen je optimizem, da se bo tujska industrija pri nas najbolj uspešno razvijala, saj nam jamči zato lepota naših planin in našega morja, saj je tujska industrija najlepša industrija, katera ni na zunaj karakterizirana z množicami utrjenih delavcev v siromašnih življenjskih pogojih, temveč z vso eleganco in fineso človeške družbe.

Prva slovenska tekstilna šola v Kranju

šola je dosegla že v prvem letu odlične uspehe -- Le na ta način bomo dobili domače strokovnjake

Govoriti danes o potrebi strokovnih in gospodarskih šol bi bilo odveč. Po uvidenosti sedanje vlade se ta dejanska potreba še bolj povdara in tudi uresničuje, kjer je le mogoče. Pred letom dni je bila v Kranju otvorjena državna tekstilna šola. Pravkar je izšlo ravnanje zavoda zelo lepo opremljeno in jako informativno izvestje o delovanju in delu šole v prvem letu. Lahko že danes govorimo o velikem pomenu tekstilne šole za našo mlado industrijo, ki je navezana sicer le na tuje strokovnjake.

Prvo poglavje izvestja, ki je okrašeno tudi z lepimi slikami, je posvečeno ustanovitvi tekstilne šole. Prof. Ivan Kolar, ki je sestavil poročila, je zbral ves potreben material, ki priča o večletni borbi za ta zavod. Ze na šegi občinskega odbora, 18. novembra 1925. je prvič oboročil o ustanovitvi tkalske in pletilske šole g. Franc Sirc. Zupan g. Pirc Ciril se je sporazumno z mestnim starešinstvom pogodil najprej z mestno hranilnico v Kranju, ki je sezidala v enem letu zelo primerno šolsko poslopje, ki pa je ostalo cela 4 leta radi finančnih težkoč v sirovem stanju. Šele 18. julija 1928. je predlagal občinski svetnik g. dr. Beno Sabothy, naj se pošlje prošnja za odprtje ministrstvu za trgovino in industrijo. Dobro utemeljen predlog je bil soglasno sprejet. Potem se je zavzela za ustanovitev šole tudi bivša oblastna samouprava in kranjska tekstilna industrija, zlasti »Jugoslovan«. Ker je manjkalo potrebnih učnih moči, so nekateri domači strokovnjaki šli študirat v ta namen v inozemstvo (Čehoslovasko, Francijo, Belgijo, Nemčijo in Avstrijo). Kr. banska uprava je določila v proračunu za leto 1930/31. 100.000 Din za ustanovitev šole. Končno je ministrstvo za trgovino in industrijo 14. maja 1930 ugodno rešilo prošnjo mestne občine. Ustanovljen je bil tudi pripravljajni odbor za ustanovitev tekstilne šole v Kranju. Predsednik je bil zupan g. Pirc Ciril, podpredsednik ravatelj »Jugoslovan« g. Horwitz Maks,

tajnik sedanji direktor zavoda g. dr. ing. Kočvar Franjo. Odboru je pomagal tudi srečni načelnik g. Josip Znidarčič. Pripravile so se učilnice, uredila vprašanja vzdrževalnine, 10. septembra lanskega leta so se že vršili sprejemni izpiti.

Učiteljski zbor je sestojal v prvem letu iz teljev in ene privatne učiteljice. Redni učiteljski zbor so tvorili direktor g. dr. ing. Kočvar Franjo, ki je znan po svoji neumorni delavnosti, g. Stupica Maks in g. Zupančič Otmar. Honorarna učitelja sta bila g. prof. dr. Dolar Simon in g. prof. Kolar Ivan, ki sta pa poučevala samo v II. polletju. Gdč. Vedral Ljudmila je poučevala privatno češki jezik.

Lani je bilo sprejetih 22 rednih učencev. Pouk se je vršil prve mesece v gimnaziji in Narodnem domu. 16. oktobra 1930 so se pričeli večerni tečaji za tekstilne delavce. S 1. februarjem 1931. pa se je preselila šola v lastne prostore v Jenkovi ulici. Učenci so praznovali dan J. J. Strossmayerja in priredili spominsko uro v počastitev 100-letnice rojstva Franceta Levstika. Zavod so obiskali tudi učenci drž. tekstilne šole v Leskovcu, ki so si ogledali naš zavod in tekstilne tovarne. Tekstilna šola v Leskovcu je edini zavod te vrste, poleg kranjske šole. Med počitnicami so morali absolventi I. letnika na 6 tedensko prakso v razna tekstilna podjetja. Učni načrt je obsegal skupaj 46 tedenskih ur.

Zavod je priredil v minulem letu 9 poučnih ekskurzij v 13 različnih krajev in 30 podjetij. Najdaljša ekskurzija je trajala 5 dni. Šola je imela nad 210.000 Din dohodkov; to so bila različna denarna nakazila in podpore. Zelo izdatno so bile podpore v blagu.

Učenci so telovadili pri Sokolskem društvu v Kranju. Nekaj dijakov je jedlo v Dijaški kuhinji. Velikega pomena za zavod je bila ustanovitev »Dijaškega podpornega društva na drž. tekstilni šoli v Kranju«. Častni predsednik društva je zupan g. Ciril Pirc, ki ima za ustanovi-

Vzemite

1

paket Persila
na 25-30 lit. vode
(tj. 2½-3 vedra)

Persil za pranje perila

tev šole velike zasluge. Dijaštvo je bilo organizirano tudi v Pomladku »Jadranske straže«.

V preteklem letu sta izdelala 2 učenca z odličnim, 10 s prav dobrim, nobeden z dobrim uspehom. Ponavljalni izpit ima 6 učencev, izdelali niso 4.

Velikega pomena za izobrazbo domačega delavstva so večerni tečaji, ki so se vršili vsak večer od 19. do 21. ure. Bilo je 48 rednih obiskovalcev.

Drž. tekstilna šola v Kranju ima značaj srednje tehnične šole. Njen namen je, vzgojiti strokovnjake za tekstilno industrijo, predvsem dobre tehnične uradnike. Kandidati za I. letnik se morejo najprej prijaviti, potem pa napraviti sprejemni izpit. Vodstvo sprejme 20 rednih učencev. Prijave bo sprejemalo vodstvo dne 1. in 2. septembra, sprejemni izpiti se vrše 4. in 5. septembra, vpisovanje bo 9. septembra. Šolsko leto se bo pričelo 10. septembra s službo božjo, redni šolski pouk pa 11. septembra.

Bilanca prvega leta je nad vse ugodna. Kljub vsem težavam, ki jih ima vsak novoustanovljen zavod, je šola pokazala, da ima široke življenjske pogoje, ki temelje v naši tekstilni industriji. Danes dela v kranjskih tovarnah okrog 3000 delavcev; težko si je predstavljati, kam bi šli s tolikim številom rok, če bi ne bilo tovarn. Brezposelnosti v Kranju splošno ni, vsak zmožen delavec dobi časoma delo. Namen tekstilne šole je vzgojiti tem tisočem delavcev domače strokovne voditelje, ki bodo razumeli položaj in potrebe našega človeka. Zavod bo ustanovil polagoma tudi zanimiv narodopisni muzej, kjer bo zbrana vsa naša narodna domača obrt.

70-letnica delavne žene

Poljčane, 30. avgusta.

Jutri bo 70 let, odkar je zagledala Marija Petrovič iz Poljčan, luč sveta. 31. avgusta l. 1861. so jo položile rojenice pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju v zibelko, rojenice pa so ji prerokovale, da bo učakala visoko starost. Prerokovalce pa so tudi, da bo njena življenska pot trda. Pa čujmo, kaj pravi ljubiteljska žena o sebi:

Kot hči kmečkih staršev sem bila že od mladih nog vajena trdega dela. Rada bi postala kaj več kot dekla pri hiši, zato sem odšla že zgodaj z doma v Ptuj, kjer sem se kmalu izvežbala za kuharico. Kot tako so me povsod radi sprejeli v službo. V mislih sem imela vedno: kako lepo bi bilo imeti svoj dom. Spravljala sem skup vinar za vinarjem, dokler se niso moje sanje uresničile. Pri svojem delu sem res pretrpela mnogo bridkih uric. In če le koga, mene gotovo prizadene tista pesem ki pravi: »Za jedan časak radosti, hiljadu dana žalosti...« No pa zdaj je vse hudo minilo, stara sem vendar pa hvala Bogu zdrava in zato bodimo veseli!

Že nad 30 let biva s svojim možem, s katerim je poročena že blizu 40 let, med nami in je delavna kot čebela. Pri nešteti gostijah in primicijah je poleg svojega dnevnega dela sodelovala s svojo večjo kuharsko roko in še danes prihajajo po njo po več ur daleč. Tudi pri vseh narodnih pridelitvah pomaga v svoji stroki z nesebično požrtvovalnostjo. Pri vsem tem pa si še tudi najde časa za čitanje. Čestitamo ji iz vsega srca k njenemu jubileju in ji želimo še mnogo srečnih let!

—ank—

Težka nesreča lovca

Ponesrečil se je znani litijski lovec Peter Repovš.

Naše lovske kroge je v četrtek potrla žalostna novica, da se je ponesrečil naš lovski nimrod, Peter Repovš — med lovci naznan »Dolga brada«. Kdo ni poznal tega straznega lovca, ki je hodil s svojimi 68 leti, še čil kakor 25letni mladenič. Zabaval je na vseh lovih s svojim humorjem in lovsko latinščino, ki ji je bil več tako zelo samo on.

Nesreča res nikoli ne počiva! Knez Windischgrätz izsekuje sedaj bukov gozd v Medvedjeku nad Bogenšperkom. Peter je bil tu nastavljen kot lovec in obenem kot lovski paznik. Zato se je vsedel, kot že tolikrat, na bližnji bukov štor

in nadziral delavce, ki so ravno podžagali lepo bukev. Iz neznanega vzroka, najbrže drevo ni bilo pravilno podžagano, se je bukev nagnila ravno na tisto stran, kjer je sedel Peter. Skušal je sicer še odskočiti, pa je bilo že prepozno. Padajoča bukev, ga je že ujela; slišati je bilo le kratek krik. Delavci so takoj priskočili, ga izvlekli izpod drevesa in naložili na voz. Odpeljali so ga k dr. Premrovu, ik ga pa ni bilo doma, nakar so ga transportirali v Ljubljano. Kakor čujemo, ima zlomljeno nogo, rebra in najbrže tudi hrbtenico. Nesreča ga je zadela ravno pred časom, na katerega se je tako veselil — pred otvoritvijo brakad, Peter je doma iz St. Ruperta na Dolenjskem in je bil uslužben pri knezu Windischgrätzu preko 30 let. — Vsi lovci zelene bratovščine mu želimo skorajšnjega okrevanja.

Pozor kopališča!

Voda v bazenih in bajerjih se najuspešneje desinficira z **Kaporitom**. — Navodila daje:

Drogerija GREGORIČ
Ljubljana, Prešernova 5

Jubilej dela za javni blagor

Gornja Radgona, 30. avgusta.

V par dneh mine deset let, odkar je prevzel županske posle tukajšnje trške občine v svoje krepke roke gospod dr. Lenart Boezio. S trudom in s požrtvovalnostjo je takoj po prevratu pridobil občini obsežna posestva in dvojne oprekn, katerih ena je opremljena z najmodernejšimi stroji. Vse to je bilo prej last nemške mestne občine Radkersburg, ki si je dosti prizadevala, da bi si izgubljeno lastnino zopet pridobila. Občinski možje pod vodstvom gosp. župana pa ne bodo izpustili niti pediti slovenske zemlje in njene lastnine.

Trgu, na katerega gledajo nemški sosede s kritičnim očesom, je preskrbel električno razsvetljavo in kanalizacijo, uvedel je štiri letne sejme in njemu pripada tudi zasluga ustanovitve Občinske hranilnice. Kdo bi naštel vsa njegova dela in ves njegov trud, ki ga je vložil v dobrobit občine? Da pa je res dosti pomogel občini v dobi desetih let, pa svedoči njegova odlikovanja Jugoslovanska krona V. reda in red sv. Save IV. reda.

Ob priliki njegovega jubileja želimo, da bi še mnoga leta načeloval naši obmejni trški občini, kjer je tako pogosto potrebna krepka njegova roka.

Iz zagorske doline

Zagorje, 20. avgusta.

V četrtek smo pokopali Uletovo mamo iz Kotredže; njeno prezgodnjo smrt obkrojuje poleg moža še pet nedoraslih otrok. Iskala je leka v ljubljanski bolnici, kjer so pa kmalu po sprejemu obvestili njenega moža, da se bliža njeno življenje h koncu. Mož jo je hitro odpeljal z rešilnim avtom domov, da še enkrat vidi svoje otročičke, vendar so bile siroti ure že štete, kajti umrla je med prevozom. Podlegla je zahrbiti sušici. Naj počiva v miru, preostalih naših sožalje!

Pred nekaj dnevi so začeli nakladati premog iz depoja, kar znači, da se je odjem izboljšal. Z vidnim zanimanjem opazuje prebivalstvo ta pojava s tiho željo, da bi se odjem premoga v bodoče še ojačil, da bi se na ta način omejilo praznovanje, kar bi bil pravi blagoslov za našo dolino. Sicer pa prerokujejo začasno za bodoči mesec samo 20 delovnih dni.

Neše delavstvo je ogorčeno radi zvišanja cen slanine in sladkorja. S prvim avgustom namreč, ko je znižala TPD svojemu delavstvu in uradništvu plačo, so se dvignile cene slanine od 16 na 18 Din in sladkorja od 12⁵⁰ na 13⁵⁰ Din za kg. Ako je bilo zvišanje omenjenih cen ravno sedaj potrebno, o tem naj razpravljajo drugi, pripomnimo le, da se bo s tem naše, še itak prezadolženo delavstvo pogreznilo le še globlje v dolgove. Vsekakor se moramo čuditi, ko čitamo, da cene svinjam padajo, cene slanine pa rastejo!

Vzlic deževju zadnji dni napreduje gradnja novega mosta zadovoljivo. Betonska podstavka na obeh straneh Medije sta že gotova ter je s tem eno najtežjih del končano. Novi most, ki bo predvidoma še to jesen gotov, bo mnogo opešal kraj in ugodil številnim voznikom, da jim ne bo treba čakati pred zaprtim prehodom vsled jamskih vozčikov.

Danes bo v Zadržnem domu na Lokah važno javno predavanje o samoizobrazbi, pa občinstvu priporočamo, da se udeleži predavanja v čim večjem številu.

Vrednost reklame

Vsled velike krize, ki je zavladala v Evropi in Ameriki, so gotovi gospodarski krogi mišljenja, da bi se izdatki za reklamo znižali.

Znani Clarence Francis, predsednik »Associated Grocery Manufacturers of America« je v svojem govoru pred »National Association of Detail Grocers« opozoril na nevarnost, ki preti, ako se zmanjša reklama. Dejal je:

»Nedvomno je, da daje reklama producentom priliko, da povečajo svoj promet tako, da se morejo surovine mnogo ceneje kupovati in tudi da se morejo izdelki znatno ceneje proizvajati. Reklama odpira fabrikantom stalne trge za prodajo, ki ji omogoča, da prebrodi dobo depresije, katerih eno ravnokar preživljamo.

Reklama je ono, kar je za naše produkte važnejše kot tovarne, ki izdelujejo blago.

Te značilne besede velikega pridobitnika in predsednika močne ameriške institucije, čegar besede so sprejeli tudi evropski obrtniki, trgovci in industriji kot zelo točne, prinašamo tudi mi. Potrebno je, da naši cenjeni industrijanci, trgovci in obrtniki, potem oglasov v »Jugoslovane« predvsem za časa ljubljanskega jesenskega velesejma in »Kraljevega tedna«, ko bo Ljubljano posetilo toliko ljudi kot jih dosedaj še ni posetilo ob nobeni priliki, dobe nove trge za prodajo.

Uprava »Jugoslovane« je vedno radevolje na razpolago in bo vsakega čitatelja ali poslovnega prijatelja postregla hitro, točno in na njegovo popolno zadovoljnost.

Oblížite nas v našem novem poslovnem lokalu v Gradišču 10, hiša hranilnice Dravske banovine ali pa kličite telefonsko številko 30-68.

* Ameriška zveza proizvajalcev kolonijalnega blaga.

** Nacionalna zveza detajlistov kolonijalnega blaga.

— Visoko odlikovanje. Včeraj dopoldne je českoslovaški poslanik dr. Flieger iz Beograda posetil župana dr. Puca na magistratu in mu izročil visoko odlikovanje: red Belega leva III. razreda. Takoj nato je posetil rektorja dr. Serka na rektoratu in mu izročil prav tako red Belega leva III. razreda. K visokemu odlikovanju českoslovaške republike naše čestitke!

— Iz rudarske službe. Napredovala sta v VII. položaju skupino Josip Cerar in Josip Jurčič, dosedanja arhivarja pri Rudarskem glavarstvu v Ljubljani. V IV/1 skupino je pomaknjen profesor Rudolf Lavrenčič na rudarski šoli v Celju.

— Harmonikarska tekma na ljubljanskem velesejmu se bo vršila danes ob 8. ure dalje. Popoldne ob 5. uri pa bo izbirna tekma najboljših harmonikarjev.

— Kongres jugoslovanskih plinarov in vodarn. V dne 2., 3., 4. in 5. septembra se bo vršil v Ljubljani VI. kongres jugoslovanskih plinarov in vodarn, ki imajo svoj sedež v Zagrebu. Ob tej priliki se bodo tudi vršila razna strokovna predavanja in sicer bodo predavali 2. septembra Franjo Rupnik (podnačelnik upravnega odbora »70-letnica ljubljanske plinarne«; dr. Urbanek: Jake vztahy ma hyhiena k plynarenství a vodarenství; ing. Kirchner: Die künstliche Grundwassergewinnung; ing. Konopka: »Stan i rozwój przemysłu gazowniczego w Polsce«; ing. Jedlička: Vyznam plynu pro u právu novodoby silnice; 4. septembra pa dr. ing. Havelka: »Kapitoly z americké plynarenství«; inž. Wrangel: Gazy zemnie w Polsce; ing. Horvatič: O pitanju zemnog plina kot bujavnice sa stanovišta zagrebačke plinarne; Bertschinger: Tarife politique in Gaswerken; Piotrowsky: Stan zaopatrowania w wodę miaste polskie; inž. Knez: Technika avtogennega varjenja pri instalacijah vodovodov in plinovodov; dr. inž. Opatrný: Současný stav čs. vodarenství.

Šolstvo

Na enoletni gospodinjinski šoli na Jesenicah bo vpisovanje 1. in 2. septembra od 10.—12. ure dopoldne v osnovni šoli. Redni pouk se prične 3. septembra.

Državni osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani, Novi trg št. 4-I. vpisuje gojenke dne 2. in 3. septembra 1931 od 8.—12. dopoldne.

Celje

* Smrtna kosa. V javni bolnici je umrl 28. t. m. 38-letni Vanovšek Alojzij, kovaški pomočnik iz Vitanja. — Nadalje je umrla v javni bolnici 28. t. m. 74-letna Susec Franja, zidarjeva žena iz št. Andraža pri Velenju. Umrlim blag spomin, preostali pa naše iskreno sožalje.

* Predpriprava za veliko tekmo koscev so v polnem razmahu. Kakor smo izvedeli, se bo vršila povorka skozi mesto Celje na tekmovališče v Spodnji Hudinji. Od vseh strani se priglašajo okrašeni vozovi, obeta se tudi nekaj kmetijskih skupin, tako da vse kaže, da bo praznik kmetov res pester in zanimiv. Celjska okolica z nestrpnostjo pričakuje 8. september. Zmagovalci bodo prejeli tudi nekaj lepih daril.

* Pri borzi dela v Celju dobilo delo 3 krojači, 2 mizarja in po 1 hlapec, pastir, majar (brez otrok), mesar, slikar, kurjač ter 9 vajencev in sicer: 3 mizarjski, 2 mesarski, 2 kovaški in po 1 krojaški in kamnoseški; 20 kmetijskih deklet, 3 služkinj, 3 kuharice, 2 natakarike, po 1 kmetiča varuška, šivilja, gostilniška kuharica, ilkarica, gostilniška služkinja, orožniška kuharica, hotelska sobarica, varuška in 1 šiviljska vajenka.

* Odkritja spomenika kralju Petru v Ljubljani se bo udeležil tudi celjski Sokol s praporom. Vsi bratje se pozivajo, da se tega slavnostnega udeležijo v kroju v čim večjem številu. Odhod bo ob času javljen. Legitimacije ima župni tajnik brat Čepin.

* Za šolarje! Oblike 94, 115, 155 Din, čevlji 54, 76, 83 Din, torbe 66, 70, 78 Din, nahrbtniki 15, 18, 22 Din. Stermečki, Celje. Cenik zastoj!

Jz Dravske banovine

d Českoslovaški poslanik pri banu. Za časa otvoritve ljubljanskega velesejma se mudi v Ljubljani českoslovaški poslanik dr. Flieger, ki je ob tej priliki obiskal tudi bana Dravske banovine dr. Drago Marušiča.

d Francosko odlikovanje odličnih sokolskih delavcev. Francoska vlada je imenovala za viteza častne legije gg. dr. Viktorja Murnika iz Ljubljane in Josipa Smertnika iz Celja. Iskreno čestitamo!

d Kongres internirancev iz 1. 1914—18, sklican v Ljubljano za nedeljo 6. septembra, se radi nepričakovanih zaprek ne more vršiti, kar naj vzamejo na znanje vsi oni, ki so se že prijavili in oni, ki so se še hoteli prijaviti. — Akcijski odbor.

d Za predstave »Slehernika« in »Gorenjskega slavčaka«, ki bodo odigrane dne 6., 7. in 8. septembra na prostem, se bodo dobavile vstopnice od torka dalje v veži dramskega gledališča. Zunanje posetnike prosimo, da si takoj naroče vstopnice po dopisnici. Za slučaj slabega vremena je skrbjeno, da bo predstava mesto na prostem, v dramskem gledališču in bodo vsi zunanji posetniki, ki že v predprodaji kupijo vstopnice, dobili po dve vstopnici in sicer za predstavo na prostem kakor tudi za gledališče, tako da jim je obisk absolutno zasiguran. Cene so izredno nizke, ljudske, od 26 Din navzdol.

d Mizarji, kovači, ključavničarji, kleparji, mesarji, krojači, čevljarji naj ne naročajo strojev, ki jih potrebujejo za svoje delavnice preje, dokler si niso ogledali strojev in orodja, ki bodo v bogati izbiri razstavljeni na letošnjem jesenskem ljubljanskem velesejmu. Najmodernejše stroje in orodja za vse te stroke razstavljajo prvovrstne domače in tuje tvrdke.

d Hotelirji, gostilničarji itd. se bodo zbrali dne 31. t. m. na ljubljanskem velesejmu, da se jim ga razkaže pod strokovnim vodstvom. Za ta dan je najavljena Gostilničarska nadaljevalna šola iz Maribora z mnogostevilnimi člani tamkajšnje zadruge. Gostilničarji, ta razstava je namenjena v prvi vrsti Vam, zato pohitite 31. avgusta v Ljubljano.

d Za slepe. V prijetni družbi je bil naprošen naš tenorist kr. opere g. Leopold Kovač, da ji kaj zapoje, kateremu vabilu se je radevolje odzval. Hvaležni poslušalci so nabrali za prekrasno petje Din 200.— za slepe kot najpotrebnejše izmed potrebnih. Srčna zahvala. 1921

d Gostilničarske organizacije se zavedajo važnosti tujsko-prometnih razstav, zato se udeležijo dne 31. avgusta ob 10. uri veliko število gostilničarjev s svojimi družinami skupnega ogleda jesenskega velesejma v Ljubljani. Videli bodo opremo gostilne, kakršno bo predpisala kr. banska uprava. V interesu vseh pripadnikov te stroke je, da prihitijo na ta dan v Ljubljano, da

Med. univ.
dr. Robert Hlavaty
z o b o z d r a v n i k
je začel ordinirati
na Aleksandrovi cesti 4-II
(palača Viktorija) od 10. do 1. in od 3. do 7.

Primarij **Dr. J. Demšar**
z o p e t r e d n o o r d i n i r a
od 10¹/₂—12 in 2—3 pop.
Šelenburgova ul. 4/I Telefon 3080

Jz drugih banovin

Rojstni dan prestolonaslednika Petra

V vsej državi bodo 6. septembra svečano proslavili rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. S temi proslavami bo tudi združena obletnica predaje jugoslovanskih zastav naši hrabri vojski, ki bo privedla ta dan v vseh mestih svečane defileje. Na Banjici pri Beogradu pa bo svečana revija cele naše vojske, katere se nahaja v prestolici. Revijo bo zaključil defile treh zrakoplovnih eskader. Za občinstvo in goste, ki se bodo zbrali v največjem številu, postavljajo že zdaj sedeže. Revijo bo vodil komandant Beograda armijski general Vojislav Tomić.

Odlični gostje v Splitu

V preteklem mesecu so se mudili v Splitu neki tuji strokovnjaki, ki so bili gosti Oceanografskega inštituta na Marjanu. Tu sta bila cel mesec rektor nemške univerze v Pragi in bivši ravnatelj geološke postaje v Trstu profesor Cory ter profesor botanike na dunajskem vseučilišču dr. Faber. Za njima so prispeli v Split profesor Lazar Car iz Zagreba, profesor Djordjević iz Beograda in dr. New iz Hamburga. Za mesec september je prijavljen profesor zoologije na Dunaju Kreuger z 16 vseučiliščniki in profesor Vale Vouk iz Zagreba. Izmed Splitčanov naj navedemo ravnatelja inštituta Norvežana dr. Brocha, Kustića in dr. Soljana ter botanika dr. Ercegovića in zoologa profesorja Karlovca.

Grozna nesreča v premogovniku

V petek se je zgodila v premogovniku v Petrovi Gori pri Dugi Resi grozna nesreča. Delavci in vozniki, ki tvorijo in prevažajo premog so po končanem poslu zažgali ogenj, da bi

dokumentirajo vsi svojo stanovsko zavest in željo po izpolnitvi strokovne izobrazbe.

d Privatni učni tečaj na Ženskem učiteljskem, Resljeva cesta: jeziki, knjigovodstvo, računstvo, spisje. Učnina 40 Din mesečno. Vpisovanje 31. avgusta od 18. do 20., pri šolskem slugi pa kadarkoli. Za nemščino bodo tečaj začeli, nadaljevalni in konzervacijski. Tečaj nemščine za šolsko mladež bodo podnevi v Del. zbornici, vpisovanje je pa tudi na šoli. 1935

d »Gospodinjstva pomočnica«, glasilo služkinj, bo na prodaj za časa velesejma v paviljonu »K«, kjer je razstavljeno »Novodobno gospodinjstvo«.

d Oro — in hidrografični ročni šolski zemljevid Dravske banovine je izšel te dni v založbi Učiteljskega doma v Mariboru. Zemljevid je jako plastičen. Narisal ga je nanovo g. Slavoj Dimnik v merilu 1:600.000, natisnila pa litografija Mariborske tiskarne. Z njim bo ustrezno predvsem meščanskim in srednjim šolam, ki so obično pogrešale nemih ročnih zemljevidov. S pridom pa ga bodo uporabljale višje organizirane osnovne šole. — V tisku je in izide sigurno tekom meseca septembra novi rečni šolski zemljevid Evrope v isti založbi. Izdelala sta ga znana kartografa Baš. Dimnik po najnovejših podatkih, katerih nima še nobeden drugi ročni šolski zemljevid. Tako so n. pr. vnešene radio oddajne postaje, linije zračnega prometa, konzulati naše države itd.

d Absolutni geometrijskega odseka na Tehniški srednji šoli v Ljubljani naj se od 2. do 5. septembra oglašijo pri šolski upravi.

d Prijateljem dobrega piva je ustrezno — po dolgih letih je spet »Prazdroj« — plzensko pivo v Ljubljani. Od leta 1842. že varijo to prijetno, kreplivo in zdravilno pijačo in njen sloves je vedno večji. »Prazdroj« se toči od danes naprej v posebnem velesejskem paviljonu in v restavraciji »Slon«. Opozorjamo na današnji oglaš.

Darinka Vdovič
trgovina s papirjem
in kosmetični salon
se je preselila
v Gradišče štev. 2
(vogal Nunske ulice)

9816

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 764,9, termometer 8,9, relativna vlaga 82%, smer vetra NE2, oblačnost 9, v Mariboru je kazal barometer 762,6, termometer 14,6, relativna vlaga 58%, smer vetra WNW 4, oblačnost 9, Vsa opazovanja ob 9. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani 23,8 (7-4), v Mariboru 18,2 (10-8), Mostaru 23,2, Zagrebu 19,6 (12-2), Beogradu 20,4 (9-6), Sarajevu 17,5 (7-3), Skoplju 22,3 (9-9), Splitu 26,5 (14). V oklepajih označena je najnižja temperatura.

Ljubljana

Nedelja, 30. avgusta 1931: Roza. Pravoslavni, 17. avgusta: Miron.

Ponedeljek, 31. avgusta 1931: Rajmund. Pravoslavni, 18. avgusta: Flor. i Lav.

Nočno službo imata v nedeljo lekarni Sušnik na Marjinem trgu in Kuralt na Gospodarski cesti; v ponedeljek pa Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

Strokovna organizacija hotelskih, kavarnskih in gostilniških uslužbenecv poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno udeležijo predavanja na velesejmu 31. t. m. ob 10. dopoldne v paviljonu »Hotel in gostilna«.

ob njem na prostem prenočili. Ko so vsi trdno spali, se je zbudil delavec 20letni Gjuro Mačič, ki je v napadu padavice padel v ogenj. Ko se je slučajno zbudil neki njegov tovariš, je hitro sklical ostale, ki so izlekli nesrečnega tovariša vsega strošno ožganega iz ognja. Odvedli so ga takoj v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

Zagrebska mestna občina je začela varčevati

Zagrebski župan dr. Stjepan Srkulj je odredil v soglasju z navodili bana Savske banovine, ki je opozoril vse občine na potrebo štednje, nove uradne ure pri mestni upravi. Od 1. septembra bodo uradne ure vsak dan razen ob sobotah od 8. do 13. ure in od 16. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 14. ure. Poleg tega pa je župan tudi ukinil poseben oddelek za kuluk. Oddelek bo odslej prideljen davčnemu oddelku. Osobju, 27 po številu, je pa odpovedana služba.

b Samomor gimnazijca. V Beogradu se je vrge pod vlak učenec 8 razreda gimnazije, ker je padel pri ponavljalnem izpitu iz latinščine. V poslovnem pismu dolži svoje smrti profesorja, ki mu je baje storil krivico.

b Gradnja velike radiopostaje v Skoplju. V kratkem bo gotova v Skoplju radiopostaja, ki bo imela jakost 20 kilowatov. Stroški za postavitev so znašali 30 milijonov dinarjev. Prejemala bo lahko vesti iz cele države. Otvorjena bo spomladi 1932. leta.

b Ameriška arheološka ekspedicija v naši državi. Te dni se mudi v naši državi ameriška arheološka ekspedicija, ki bo obiskala vse važnejše muzeje v naši državi in arheološka najdišča. Te dni so se odpeljali iz Beograda v Sarajevo, potem pa bodo posejili še druga mesta.

b V okolici Subotice se je med otroci pojavila škrlatinka. Zdravniki so takoj odredili izolacijo in pričeli otroke cepiti. Bolezen se je razširila v Subotico iz Madjarske.

■ Someščani! V dne od 5. do 8. septembra t. l. se vrši v Ljubljani v proslavo desetletnice vladanja Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. »Kraljev teden«, tekmo katerega se vršijo razne slavnosti. Dne 6. septembra t. l. se odkrije spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju ter se pokloni ves naš narod največjemu boritelju za svobodo Jugoslovancev. Someščani! Vabim Vas, da z vsem iskrenim rodoljubjem, katero ljubljanskemu prebivalstvu ni nikdar manjkalo in z vso ono narodno navdušenostjo, s katero smo pozdravljali osvoboditev izpod tujega jarma, sodelujete pri proslavah. Ravno v teh težkih časih pokažimo, da je naša vdanost in ljubezen do kraljevega doma neomajena. Spomenik kralju Osvoboditelju naj nas združi vse brez razlike stanu in prepričanja k skupni najjačji manifestaciji, katere naj pokaže našo neomajeno odločnost v boju za blagor in lepšo bodočnost naše države. Vabim Vas, da razbesite v teh dneh na vseh domovih državne zastave, okrasite okna in izlozbe. Na predvečer odkritja spomenika pa razsvetlite ob 8. uri zvečer svoja domovanja in poslovne prostore. Naj ne bo nikogar, ki ne bi v teh dneh z ljubeznijo do Kralja, domovine in države sodeloval.

Župan in mestni načelnik:
dr. Dinko Puc, l. r.

■ Prosvetni oddelek mestnega načelstva se je preselil v palačo Viktorija na Aleksandrovi cesti. V prostore prosvetnega oddelka v Gradišču se vselila za toliko časa, dokler ne bo zgrajena nova Luckmanova hiša, trgovca Derenda in Udovič.

■ Na petkovi seji magistratnega gremija je bilo zopet podeljenih več stavbnih in uporabnih dovoljenj, med drugim Zadrugi hotelirjev in gostilničarjev za gradnjo enonadstropnega dvorišnega stanovanjskega poslopja na Privozu izza dvonadstropnega gostilniškega doma. Poslopje bo služilo za prenočišča vajencev in sploh gostilničarskemu naraščanju, ko bo obiskoval razne tečaje.

■ Sokol I. Ljubljana-Tabor vabi svoje članstvo, kakor tudi ono br. ljubljanskih in sosednjih sokolskih društev ter prijatelje Sokolstva na družaben večer, katerega priredi prihodnji teden v počastitev br. V. Štepaneka. Bratje, sestre in prijatelji, pridite v častnem številu, da se mu dostojno oddolžimo za veliko ljubezen, ki jo je vedno izkazoval Jugoslovanskemu Sokolstvu, posebno pa še našemu društvu. Dan prireditve sporočimo pravočasno potom časopisja. Zdravo! Uprava.

■ O priliki kongresa plinarov se bo vršilo za publiko brezplačno predvajanje filma: O produkciji plina in o njegovi porabi v gospodinjstvu, obrti in industriji. Ta film se bo predvajal v kinu »Ljubljanski dvor« dne 4. septembra ob 17. uri.

■ Predavanje in praktično razkazovanje novodobne rastlinske priprave jedil se bo vršilo v ponedeljek, torek in sredo ob 16. uri v paviljonu G.

■ Vpisovanje v Glasbeno šolo Narodno-železničarskega glasbenega društva »Sloga« v Ljubljani se vrši v dnevih 9., 10. in 11. septembra od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure v društveni veliki glasbeni dvorani v »Ljubljanskem dvorcu« (Pražakova ulica). V soboto 12. septembra ob 16. uri razdelitev učnih ur, v ponedeljek 14. septembra pričetek rednega šolskega pouka v vseh oddelkih. Več iz oglasa, ki je nabit v vestibulu pred društvenimi šolskimi prostori.

■ Delavsko glasbeno društvo »Zarja« v Ljubljani priredi 30. avgusta 1931 na vrtu hotela Bellevue-ja veliko vrtno veselico. Nastop celotne godbe »Zarja« in »Jazz-band« s koncertnimi in plesnimi točkami. Šaljiva pošta z darili: živo jagnje, gugalni konj, zlati medaljon. Srečolov z bogatimi dobroti. Začetek ob 16. uri.

■ Največji nastop slovenskih pevcev bo na praznik dne 8. septembra popoldne ob pol treh na Kongresnem trgu. Ta dan nastopi v skupnem zboru 2408 pevcev, ki bodo izvajali razne moške, mešane in ženske zборе. Opozorjamo, da se bodo dobile vstopnice od torka dalje v Matični knjigarni. Za slučaj slabega vremena je skrbjeno, da se bo vršil koncert v dvorani in se bodo dajale za to dvojne vstopnice: za Kongresni trg in za dvorano. Zunanja naročila sprejema Matična knjigarna.

■ Druga otroška kolonija »Kola jugoslovanskih sester« se vrne iz Kraljevice v torek 1. septembra ob pol 9. zvečer. Starši pridite po svoje otroke!

■ Narodnim nošam, ki hočejo sodelovati na proslavi odkritja spomenika kralja Petra, se sporoča, da je zbirališče ob 10. dopoldne na Vodnikovem trgu. Naproša se, da pridejo pravilno in predpisano oblečene, ker drugače ne bod prepuščene k sprevodu. Sodelujejo konjenice, vozovi in skupine. Program nastopa posameznih skupin bo še objavljen. — Propagandni odsek narodnih noš. — Sl. M.

■ Oblastna strelska družina poziva svoje članstvo in članstvo vseh strelskih družin, da se ol priliki odkritja spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju, ki se vrši 6. septembra, v čim večjem številu udeležijo povorke. V ta namen se zbirajo vsi strelci točno ob 9. uri dopoldne pred kavarno »Zvezda«, kjer se formira povorka pod vodstvom br. Kostanjeveca Joškota in Država Rudolfa. Vse članstvo obvezno s strelskimi znaki, ki se jih bo dobilo na zbirališču. Cenu znaku 20 Din. Udeležba je narodna in bratska dolžnost.

■ To so naši Posavci! Včeraj ob 18. se prvič nastopili v Ljubljani domači akrobati znanci, vsi doma iz Ježice: 23-letni mesarski pomočnik-invalid Stanko Snoj, 17-letni posestnik sin Franc Presetnik in 20-letni brezposelni železostrovar Ivan Dobovšek. Ljubljanci so znani po svoji radovednosti in tako se je zgodilo, da bi presenetili zbralo v Vegovi ulici toliko, da bi presenetili zbralo v Strohshneiderja. Naši fantje so imeli svojo lastno godbo in se se na žlici tako odrezali, da je bila splošna sodba, da so boljši akrobati od samega Strohshneiderja. Senzacija je bil Stanko Snoj, ki je brez desne roke in je s težkin in dolgim drogom v levi roki tako poplesoval.

kakor bi bil na trotoarju in ne med nebom in zemljo. »To so naši Posavci!« si slišal ponosno govoriti stare in mlade s Posavja. »O ja, niso se zastojni vadili 10 mesecev!« »Ti se bodo še denar naredili! Saj ga pa tudi zaslužijo!« In res so ljudje tokrat metali dinarje in ne knofov v nabiralnike, s katerimi so križarili med obdinstvom zastopnice ženskega spola s trakom okoli desne roke, na katerem se je blestel napis »Akrobati«. Vrtilim Posavčanom mnogo sreče, ker so pokazali, da so fantje od fare!

■ Splošno kleparstvo, krite lesenocementnih streh, napeljava strelvodov. M. Jankovič, Rimska cesta št. 19. Za delo se jamči. 1896

■ Pozor avtomobilisti! Ličanje, tapeciranje avtomobilov točno in po nizki ceni izvršuje Ignac Kastrin, Ljubljana, Karlovska cesta 22.

■ V ljubljanskih bolnišnicah so umrli: Črček Albin, 24 let, tehn. pripravnik, Moste, Ljubljanska cesta 1; Čala Marija, roj. Dremšak, 82 let, postrežnica, Poljanski nas. 34; Jenko Veronika, hči delavke, 8 mesecev, Stražišče pri Kranju; Lavriša Jernej, sin delavke, 1 dan, Vič; Grom Terezija, 33 let, delavka, Stara Vrhovica; Peter Peter, 20 let, mesar, pomočnik, Kamnik 48; Zajc Ivan, 4 mesece, sin zidarja, Sv. Valburga-Smlednik; Polanc Stojan, 4 mesece, sin rudarja, Hrastnik; Klančar Alojzija, 3 dni, hči delavke, Podpeč 21; Kraševac Julka, 20 let, delavka, Kranj 34; Boltežar Ana, 40 let, žena delavca, Tacen; Poljšak Karol, 52 let, dninar, Golobinjek pri Brežicah; Zemljah Anton, 70 let, čevljar, Črešnjevce. Blag jim spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

V poletni vročini kuhajte s plinom!

458

Kuhinja ostane hladna, ne nadlegujejo Vas muhe, kuha se prijetno in poceni

■ Nesreče. Zletno hči strojnika Dragica Pucovo iz Mirne na Dolenjskem je povozil neznan voznik. — 32letnemu strojniku Alojzu Gradišku z Jesenice je zmečkal stroj prst leve roke. — 69letnemu gozdarju Petru Repovšku iz Bogensperka pri Litiji je padel izpodsekan hrast na levo nogo in mu jo zlomil. — 24letnega mizarkega pomočnika Petra Hočevčarja iz Zgornje Hrušice je podrl na Zaloški cesti tramvaj in mu poškodoval levo ramo. Vse ponesrečence so pripeljali z rešilnim vozom v splošno bolnico.

Maribor

m Maribor v znamenju gasilskih proslav. V počastitev 60-letnice obstoja Prostovoljnega gasilskega in reševalnega društva se je vse mesto že včeraj okrasilo z državnimi zastavami. Zvečer ob 20. uri je bil v Gasilskem domu na Koroski cesti slavnosten komerz, na katerem so imenovali nekatere zaslužne gasilce in reševalce za častne člane. Dobili so tudi diplome. Danes se bodo po že določenem programu vršile še ostale svečanosti, ki se popoldne in zvečer zaključijo z veliko veselico v studenskem gozdu. Istočasno bo gasilsko društvo v Studencih slavilo svojo 10-letnico. Slovesnosti se udeležijo tudi ban dr. Marušič, starosta Jugoslovanske gasilske zveze Turk in vsa ostala starešinstva zveze ter delegati mariborske gasilske župe.

m 60-letnica. 60-letnico praznuje te dni g. Modrič. Še na mnoga leta.

m Promenadni koncert. Če bo lepo vreme bo danes popoldne od 11-12 ure v mestnem parku promenadni koncert.

m Velika motociklistična dirka. Motociklistična dirka, ki jo priredi »Motoklub Maribor« dne 6. in 8. sept., je vzbudila v vseh sportnih krogih največje zanimanje. Dospelo je že več prijavi iz inozemstva, med drugim tudi od bratov Hansa in Huberta Hubmanna, ki se trenutno prištevata k najboljšim vozačem Avstrije. Prav tako je dospela prijava tudi od g. Franca Schmirmaula, ki velja za najboljšega vozača v kategoriji 250 cm. Nemški vozač Fric Behrendt bo dirkal z mašino »Delta Gnom 350 cm«. — Nadalje se pričakuje še prijava mojstra dirkača Ceccionija s Koroskega, kakor tudi naših domačih najboljših dirkačev iz Ljubljane, Zagreba, Beograda, Osijeka itd. Ker poteče prijavni rok šele 3. septembra, se upravičeno pričakuje, da se bo število prominentnih vozačev, ki bodo pri dirki sodelovali, znatno povečalo. — Dirka bo organizirana po vzorcu tozadevnih inozemskih prireditelj. Vsa pojasnila, ki se tičejo te prireditve, so interesentom na razpolago v tajništvu Motokluba Maribor. Gosposka ulica 37/1.

m Opozorilo. Opozorjamo naše čitatelje na današnji oglas trgovca g. Antona Macuna v Gosposki ulici! Trgovina se je preselila v novo hišo, ki je najmodernejše urejena. Posebno okusno so urejene izložbe na ulici in v veži polopja.

m Državno moško učiteljske Maribor. Vpis v vadnico bo 1. sept. od 8. ure dalje. Vpisovanje v letnike pa 11. in 12. od 8. do 12. ure.

m Zanimiva novost v Mariboru. Dne 23. avgusta 1931. je otvoril g. J. Svenšek v Mariboru, Gosposka ul. 32 Philipsov-radio-salon, v katerem bodo razstavljeni in naprodaj izdelki znamenitih Philipsovih tovarov. Otvoritev tega salona, ki je neoziraje se na visoke stroške prekrasno urejen, dokazuje ponovno, kako si radio vedno bolj in bolj utira pot v vsako hišo. Ker so cene aparatov v primeri s prvimi časi zelo nizke, si jih nabavljajo tudi že manj imoviti sloji. Zato pozdravljamo to novo podjetje, ki bo interesentom lahko nudilo izdelke Philipsovih tovarov, največjega podjetja za radio aparate in potrebščine na svetu, ter želimo g. Svenšku zelo mnogo uspeha!

m Iv. Heriče, ml. Maribor, Koroska cesta 15. Izdeluje glinaste peči, štedilnike ter sprejema vsa v stroko spadajoča dela in popravila po najnižji ceni. 1810

m Za brezposelne. Borza dela v Mariboru preskrbi zaposlitev: mojstru za barvanje in čiščenje obk, vinarju za družino, hlapcu za živino na deželi, oženjenemu krojaču, kovaču za izdelovanje sekir, 2 sedlarjem, mizarju, 2 zidarjem, 2 delavcem, 2 vajencema pekarske in krojaške obrti, 5 strojnim pletiljam, 2 šeparicam, domači šivilji, 3 sobaricam, 17 kuharicam, 20 služkinjam, varuški, 2 kuharicam v uradniški menzi, vzgojiteljici in raznim vajencem.

Kranj

Obnovljena gostilna v Rakovici. Starejši Kranjčani so radi obiskovali vsako nedeljo Rakovico na desnem bregu Save, malo pred postajo Sv. Joštom. Sedaj je otvorila Ana Indikarjeva zopet staroznano gostilno v Rakovici.

Proslava 35-letnice Sokolskega društva v Kranju. Dneva 12. in 13. septembra bosta posvečena svečani proslavi 35-letnice ustanovitve našega Sokolskega društva.

Naši trgovci in gospodarska kriza. Kmetje so morali znižati cene poljskim pridelkom. Nekateri večje trgovine z manufakturnim in galanterijskim blagom so tudi znatno znižale cene svojemu blagu. Tudi cena čevljev je precej padla. Gotovo je, da s tem trgovci vsaj malo skušajo ublažiti gospodarsko krizo, ki tare kmeta in delavce, pa tudi trgovca samega.

Kino Talija predvaja v nedeljo 30. avgusta ob 5., 7. in 9. uri veliki 100% nemški zvočni film Samo Ti — Nur Du, v glavnih vlogah Charlotke Ander Walter, Walter Jansen, Fritz Schulz in se 10 prvostvornih umetnikov. 1930

Kamnik

Obnova železnega mostu. Železni most čez Kamniško Bistrico v Podgori na cesti Kamnik-Tubinj so te dni začeli temeljito popravljati. Rja je že pretila uničiti železno konstrukcijo mosta, pa tudi hodniki za pešce na obeh straneh so bili prepotrebni obnovitve, ker so deske že močno preprele. Železno ogrodje bodo sedaj temeljito očistili in na novo preplekali, pešpoti pa obnovili.

Kolavdacija mestnega kopališča. Pred par dnevi se je izvršila na licu mesta kolavdacija mestnega kopališča. Člani komisije so bili z vsemi napravami in varnostnimi uredbami zadovoljni in od nobene strani ni bilo čuti kakega ugovora.

Zakaj so predstave v kinu »Kamnik« v Gasilnem domu vedno tako dobro obiskane? Zato, ker uprava skrbi, da nudi občinstvu samo najboljše neme filme, kar jih more dobiti. V nedeljo in ponedeljek bodo imeh Kamničani priliko, da se prav od srca nasmejejo slavnemu komiku Buster Keatonu v filmu »Busterova karjiera«.

Birma bo letos v Kamniku 13. septembra. Birmancev in birmank bo veliko število. Kamničani se že pripravljajo na ta dogodek.

Kamniško waterpolo moštvo odigra v nedeljo popoldne v kopališču Ilirije prijateljsko tekmo z juniorji Ilirije.

Kočevje

Cigani. Pretekli petek je vozilo skozi mesto več voz s hrvaškimi cigani. Pripeljali so se na Kočevsko, kjer so jih pa na par krajih zalotili na poljih. Zato so jih izgnali v njihove kraje čez Kolpo. Ljudje so imeli zopet svojo senzacijo.

Popravni izpiti. V dneh 24.—26. t. m. so se vršili na tukajšnji gimnaziji popravni izpiti, ki so pa izpadli precej negativno.

Sejem. Zadnji sejem je bil malec bolj živahen kakor ostali letošnji. Trgovcev je bilo več, prav tako kupecev. Najbrže že oboji računajo na zimo. Na živinski prostor je pripeljalo več kmetičev svoje zadnje borno in shujšano živinčje. Cena živine nizka kakor malokedaj, ali pa še nikoli.

Šahovski turnir. Za šahovski turnir, ki se je pričel v ponedeljek v kavarni Zurl, vlada veliko zanimanje. Kavarna je večer za večerom polna igralcev in kibicev. Po četrtem kolu v petek zvečer sta vabila akademik Sartary in direktor Bizjak. Na turnirju pogrešamo gospoda viteza pl. Turzanskega, ki je neki najboljši šahist v Kočevju.

Jesenice

Uprizoritev. Jeseniški srednješolci uprizore danes »Morjec«, dramo v štirih dejanjih. Predstava se vrši zvečer ob 8. uri v telovadnici tukajšnje osnovne šole.

Olepeševalno društvo za Jesenice in okolico je dobilo novih 6 klopi, ki jih bo namestilo ob Prešernovi cesti.

Osebnost. Tukajšnji šolski upravitelj g. Leo Pibrovce je premeščen v Brežice. Nad 20 let je služboval kot učitelj na jeseniški šoli in vzgojil lepo število sedanjih Jeseničanov.

Prenavljanje. Bolnico Bratovske skladnice na Javorniku so pričeli prenavljati v ponedeljek. Namestiti bodo nov pod v vsej bolnici, vse bolniške sobe prebelsli in prebarvali. Čuje se, da bodo prihodnje leto dozidali še infekcijski oddelek in porodnišnico. S tem bodo Jesenice zopet veliko pridobile in ljubljanska bolnica bo s tem razbremenjena.

Dela pri gradnji carinarnice dobro napredujejo, le deževje v zadnjem času delo precej ovira.

Prava senzacija za Jeseničane bo prihod velikega zverinjaka in cirkusa, ki pride ta teden na Jesenice.

Nov zdravnik. Jesenice dobe v kratkem novega zdravnika, ki bo ordiniral v Peklarjevi hiši.

Osebnost. Tukajšnji upravitelj deške osnovne šole g. Pibrovce Leon je premeščen v Brežice, enako je prestavljena v Brežice njegova soproga Ema, upraviteljica tukajšnje dekliške osnovne šole. — Iz Koroske Bele v Kranj je prestavljen učitelj g. Lasič Fran. — Na Jesenice je prestavljen iz Doba g. Urbančič Alojzij in ga. Urbančič-Vilhar Zofija.

Slavnosti odkritja spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju se bo udeležilo tudi veliko število Jeseničanov. Do sedaj je priglasiženih že do 200 udeležencev, ne všteti pri tem deputacije društev.

Litija

Toča v litijskem okraju. Hud naliv s točo je bil 21. t. m. po naši okolici. Po krajih Konjšca, Gorenje Tepe, Moravče, Gaberska gora je toča zbira pridelke kar 52tim posestnikom, ki so prislili za odpis davkov.

Predzrna tatvina. Pred dnevi se je nehajala v gostilni »Pri Lajovicu« boljše družba, ki je imela le pred tam blizu, med tem časom pa jo je že popihal na kolodvor, da se odpelje domov v Trbovlje. Orožniki so ga trdo prijeli, nakar je po daljšem zavijovanju pokazal skrito steklenico.

Ko nova — tako mehka in lepa — ostane volna, če uporabljate LUX!

LUX

PODALJŠUJE TRPEŽNOST VAŠEGA PERILA!

LUX PERE TAKO UDOBNO!

V VROČI VODI RAZTOPITI
V MLAČNI PRATI
V MLAČNI IZPLAKNITI

Rezultati preiskave o roparskem umoru v Gačniku

Morilec je odnesel ves denar — Aretacija oskrbnika

O roparskem umoru posestnice Julijane Heričeve v Gačniku pri Jarenini v Slovenskih goricah, o katerem smo že včeraj poročali, je bila s strani orožništva, okrožnega sodišča in mestne policije uvedena najstrožja preiskava, ki je dosegla ugotovila sledeče: Morilec je moral priti k hiši Heričeve v četrtek zvečer, ko je ta bila že zaklenjena in se je bil hlapec Peter Spelec, ki ima 67 let, že podal k počitku v hlev, ki stoji za stanovanjsko hišo. Najbrže je 70letno starko s kakšno pretvezo pregovoril, da mu je odpila, nakar jo je s topim predmetom, najbolj verjetno z uhljem sekire, udaril trikrat po glavi, tako da ji je popolnoma razdrobil lobanjo in je smrt nastopila takoj. To je komisija ugotovila po tem, ker so se našli prvi sledovi krvi šele pred hišnimi vrati.

Mrtvo starko je ropar zavlekel v sadovnjak, kjer jo je pustil tik stee, sam pa se je napotil v hišo, kjer je prebrskal vse kote, odnesel pa menda samo denar. Koliko gotovine je imela Heričeva, ki je bila zelo vaze zaprta in samotarska, pri sebi, ne ve nihče. Sosedje trdijo, da prihrankov ni nikomur zaupala in je zato morala imeti do 100.000 Din. V hranilnici je imel asamo 2250 Din, toda vložne knjižice se ropar ni dotaknil, ker je očitno vedel, da se bo takoj izvedelo za zločin in potem denarja ne bo več mogel dvigniti. Mogoče je pa tudi,

da se mu je zdelo ta vsota v primeri z ono, ki jo je dobil v gotovini, premalenkosta. Razen tega se je najbrže dotaknil tudi zaseke in si ž njo utolažil glad.

Kdo bi utegnil biti pravi morilec, se doslej še ni dalo ugotoviti. Policijski pes je pokazal sled proti hiši starkinega oskrbnika, 46letnega Viktorja Bauman, katerega so orožniki takoj tudi aretirali in odpeljali v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča. Obremenjuje ga dejstvo, da se je s svojo gospodnjo mnogokrat prepiral, da je bil v četrtek popoldne pri njej in ji grozil in da so se pred hišo našli ogorki enakih vžgalic, kakor jih je imel v žepu ob času aretacije. Aretirani Bauman pa odločno taji vsako krivdo. Ali je res popolnoma nedolžen ali ni, bo pokazala nadaljna preiskava. Vsekakor govori dejstvo, da se je morilec dotaknil zaseke, kar kaže, da je moral biti lačen, v njegovo razbremenitev.

Po obdukciji, ki je ugotovila že opisani vzrok smrti, so Heričevo položili v krsto in jo danes pokopali. Doma ni pokojnica imela nobenih sorodnikov. Živi od vseh menda samo še njen brat, ki pa je nekje v Avstriji in ga o njeni smrti tudi niso mogli obvestiti. Preiskava se je danes nadaljevala še v drugih smereh, vendar brez pozitivnega uspeha.

Trbovlje

Ureditve trboveljskega občinskega gospodarstva. Čim večja postaja gospodarska in socialna kriza in z njo združena beda našega prebivalstva, s tem večjo vnaemo deluje naš občinski svet na ureditvi občinskega gospodarstva in najobčutljivejšega problema — občinskih financ. Uvedlo je v vse panoge občinskega gospodarstva enoten sistem, ki bo jamčil na eni strani za uspešen napredek, na drugi strani pa tudi za rentabilnost posameznih občinskih podjetij. Z osamosvojitvijo posameznih panog občinskih podjetij je postavljeno celotno občinsko gospodarstvo na moderno podlago, ki omogočuje popolnoma samostojno upravljanje posameznih podjetij. Razumljivo je, da je občinsko gospodarstvo radi nesmotrenega vodstva v prejšnjih letih jako trpelo, kajti vse preveč se je zapostavljalo gospodarske interese občanov za interese posameznih skupin. Delalo se je brez določenega načrta; z novimi investicijami in nastavitvami so rasli dolgovi občine, ki danes težko obremenjujejo naše davkoplačevalce. — Sedanji občinski svet skuša rešiti, kar mu je v korist davkoplačevalcev pač mogoče. Občinski svet se ne more zadovoljiti samo z ureditvijo občinskega gospodarstva, marveč hoče uravnovesiti tudi občinske finance ter jih prilagoditi davčni moči prebivalstva v sedanjih krizi. Napravljen je bil točen sanacijski program glede amortizacije občinskih dolgov, na podlagi katerega se razdelijo bremena na več let. Zupanstvo je sklicalo za 2. september ob 16. uri na občini gospodarsko anketo, ki bo imela namen, da končno uredi občinsko gospodarstvo in uravnovesi občinske finance. Poleg občinskih sveto-

valcev se udeležijo te ankete tudi zastopniki Trboveljske premogokopne družbe. Upamo, da bo imela anketa tudi popoln uspeh.

Prijave za gospodinjstvo šolo. Dekleta, ki se želijo prijaviti za gospodinjstvo šolo Društva za varstvo otrok in mladinsko skrb v Trbovljah, a tega doslej še ni storila, naj se takoj prijavijo načelniku g. Filipu Murnu, ker se bo šola kmalu pričela.

Nogo si je zlomila. Včeraj popoldne si je 14-letna hčerka tukajšnjega rudniškega uradnika g. Kolbesna Hermina v gležnju zlomila nogo. S svojimi prijateljicami je izvajala neke dekliške igre, pri tem pa je tako nesrečno skočila, da si je zlomila nogo. Rudniški zdravnik ji je takoj nudil pomoč, nakar je bila oddana v domačo oskrbo. Mladi nesrečni deklici želimo, da kmalu okrevi.

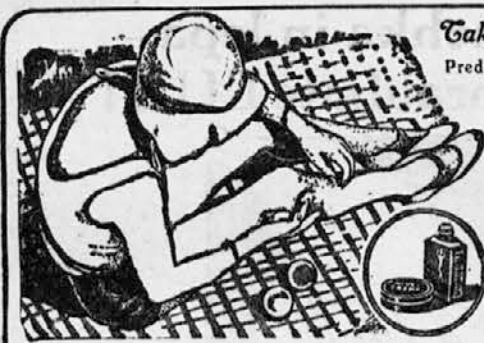
Sv. Križ pri Litiji

Tuk. prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo dne 29. t. m. ob 14. uri na vrtu g. J. Paulija ponovno veliko vrtno veselico. Ker rabi društvo sredstva za nabavo cevi in popravo orodja, so tudi okoličani vabljeni, da posetijo romantični Sv. Križ pri Litiji. Zdravo!

Občinska uprava še do danes ni porazdelila hišnih števil, tako da smo sedaj križčani edini v litijskem srezu brez novih števil.

Potrebno bi bilo, da bi poštna uprava dala novo poštno napisno desko, kajti ta že davno ne odgovarja potrebi.

Več sodnih dražb je za september določenih v moravski občini, tako 22. septembra na Brezovem in Moravčah, 16. septembra pa v Mengušu. Prodajala se bodo ponajveč živina.

Tako morate jemati kopeli na zraku in solncu!

Pred solnčenjem, toda ne na mokrem telesu, vdrnite svoje telo čvrsto z

NIVEA-CREME NIVEA-OLJE

olje za kožo in masažo

Oboje vsebuje — edino svoje vrste — Eucerit sestavino za nego kože, oboje zmanjšuje nevarnost solnčarice, oboje napravi polt zagorelo tudi pri oblačnem nebu, Nivea-crema vas ohlaja ob vročini, Nivea-olje vas brani pri neugodnem vremenu pred mrazom in s tem tudi pred prehladom, tako da morete tudi za dobo neprijetnih poletnih dni svoje telo izpostavljati svetlobi, zraku in vodi.

1811 Nivea-creme: Din 5— do Din 22—, Nivea-olje Din 25— do Din 35—.

Izdeluje Jugosl. P. Beiersdorf & Comp. d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ulica št. 24.

Iz Rogaške Slatine

Rogaška Slatina, 28. avg.

Glavna sezona zdravilišča poteka. S prvim septembrom prične posezona. Odhajajo mednarodni gostje glavne sezone, da napravijo prostor domačemu svetu, ki išče ali uspešnega in cenega zdravljenja ali pa prijetnega oddiha. Rogaška Slatina vabi vsakogar; bogataš in siromak najde tu sebi primerno zavetišče, dočim so mineralna voda in druga zdravilna sredstva za vse enak lek.

Uprava zdravilišča je znatno znižala cene za letošnje posezono. S tem je upoštevala težki današnji gospodarski položaj in dala možnost tudi gnetno šibkim, da pridejo. Splošno velja izza 1. septembra 25% popust pri vseh cenah; za državne uradnike, njih sospege in nepreskrbljeno deco, za preč. duhovščino pa znaša ta popust 50%. Isto velja za vse magistratne in občinske uradnike osebno. Zdravniki, njih žene in nepreskrbljena deca imajo v posezoni 50% popusta pri stanovanju, oproščeni so taks, kopelji pa imajo brezplačno.

Veliko prednost ima na novo vpeljani pavšal popolne celotedske preskrbe. Stroški so naslednji: splošno Din 530 do 655, za državne uradnike Din 460 do 600 po osebi tedensko. Za ta pavšal dobi gost dobro, tečno (tudi dietično) hrano v štirih obrokih dnevno, stan, postrežbo, tedensko enkratno zdravniško ordinacijo ter zdravilna sredstva s kopelmi; s pavšalom so poravnane tudi vse takse. Ob povratku uživa vsak gost, ako je bil najmanj 10 dni nepretrgoma v zdravilišču, 50% popust na železnice.

Ob teh ugodnostih je privlačnost Rogaške Slatine, stopnjevana z učinkovitostjo zdravljenja, ki po svojem načinu in predvsem po uspehu ne zaostaja za inozemskimi zdravilišči istih indikacij, razumljiva in prav to je tudi nje najboljša priporočila.

Kmetje v stiski

Šoštanj, 26. avgusta.

Zakonca Dedič Vinko in njegova žena Ana imata posestvo v Saleku pri Velenju. Kakor večina tukajšnjih kmetov, tako sta tudi ta dva jemala v trgovini specerijsko blago na up in sta obljubila poravnati svoj dolg, čim se jima posreči kaj ugodno prodati. Prodati pa nista mogla ničesar — kvečjemu pod ceno. Ker pa nista plačala, sta bila tožena in nazadnje zarubljena. Zarubili so jima lepo telico, vredno med brati 1000 Din. Na prvi dražbi se ni pojavil noben kupec, na drugi dražbi pa je kupil telico upnikov tast za — 350 Din! Kupljeno telico je pustil novi lastnik pri Dediču še nadalje v hlevu, da bi jo prodal na bodočem sejmu v Velenju. Ko pa je prišel lastnik telice 24. avgusta na vse zgodaj ponjo, je izgledalo pri Dedičevih, kakor da je cela hiša izumrla: ne gospodarja, ne gospodinje ni bilo nikjer. Kmet je telico skril v nadi, da si bo mogel izposoditi kje kaj denarja, da bi telico rešil, pa ni bilo nič... Sedaj mora čakati na posledice. Tako gre danes pri nas kmetitja za kmetijo navzdol.

Ptjuj

Smrtna kosa. Tobias Franc, 70-letni posestnik v Pacinjah, ki se je, kakor smo poročali, pri nakladanju trave ponesrečil in prišel pod voz, je na posledicah poškodb umrl. Prizadetim naše sožalje! — Nadalje so umrli, in sicer v bolnici: Schneberger 18 let star, Kacjan Stefan 19 let star in Potočnik aMrija, 39 let stara; v hiralnici: Olup Ana, 70 let stara, Karnež Anton, 67 let star, Bernardič Matevž, 56 let star, Kranjc Neža, 69 let stara in Schotting Marija, 71 let stara.

Poroka. Poročila sta se v minoritski cerkvi Cernezel Janez, trgovski pomočnik, in Fras Elizabeta, šivilja v Ptjuju. Bilo srečno!

Elektrifikacija ptujske okolice. Elektrifikacija naglo napreduje, Vas Brstje ima že luč v vsaki hiši; Budina je do polovice gotova. Za tem pride vas Spuhlje. Ljudstvo se za to praktično razsvetljavo zelo zanima, le žal ovira delo gospodarska in denarna kriza. — V občini Brstje se je ustanovila Zadruga elektrarna, ki se pod svojim novozvoljenim predsednikom g. Hugom Vestenekom krepko razvija.

Težka telesna poškodba. Plohl Martin, roj. 1904, posestniški sin iz Sobotine je bil pri nekem fantovskem pretepu težko ranjen in prepeljan v tukajšnjo bolnico. Nekdo ga je zabol del z nožem in hrbet in mu ranil pljuča. Tudi na obrazu in na rokah je ves razmesarjen. Rane so sicer težke, vendar ne smrtonosne. Posledica šmarnice. Orožništvo zasleduje storilca.

Zopet eden. Rozman Franc je odložil svoj mandat kot občinski svetnik. Bil je najstarejši občinski odbornik, in sicer že od preobrata, ko je še bil komisariat. Kakor se vidi, se občinski svet vedno bolj krči, ne da bi se za odstopivše imenovalo nasledstvo.

Licitacija. Dne 14. septembra ob 11. uri bo licitacija za zgradbo nove kanalizacije, preureditev kopalnic in stranišč v javni bolnici v Ptjuju. Ponudbe je vložiti pri tehničnem oddelku sreskega načelstva v Mariboru najdalje do navedenega dne, kjer bo tudi licitacija.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Ptjuju je imelo dne 27. t. m. svoj 10. redni občni zbor, ki ga je številni udeležbi otvoril predsednik Tonejc. Poročila predsednika in funkcionarjev so podala pregled o stanju društva v zadnji poslovni dobi. V sledeči volitvi novega

odбора je bil izvoljen za predsednika medicince Stane Pogruje, v odbor pa, ki se je na poznejši seji konstituiral: podpredsednik Jurist Zagar, tajnik Jurist Zajšek, blagajnik Jurist Kajnih in odbornik Jurist Rubin. Novi odbor nam jamči, da bo društvo krepko hodilo po začrtani poti. V smislu svojega programa je društvo ustanovilo v Petrovcih in Premurju prepotrebno knjižnico, ki nosi naslov: »Knjižnica društva jugoslovanskih akademikov v Ptjuju«. S tem je društvo prispevalo prvi kamen k zgradnji ljudske prosvete v našem obsejnem ozemlju in s tem dokazalo, da se zaveda najaktualnejših potreb današnjega časa.

Gospodarske vesti

× Izdelki naše monopolske uprave. V zadnjem času so pričele prihajati v prodajo cigarete »Zeta« pakovane po 20 komadov. Radi izredno visoke potrošnje teh zavojčkov je opaziti, da produkcija ne more zadovoljiti kupcev, zavojčki, ki niso bili še vpeljeni po deželi, so zmanjkali. Monopolska uprava zatrjuje, da bo v teku t. l. tudi vse ostale vrste svojih cigaretnih izdelkov pričela pakovati po 20 komadov. Zelo hvalevredna uvedba. Nemški letoviščarji, ki ne morejo prehaliti naših cigaret, se čudijo, da se ti izdelki ne dobijo v njihovi domovini, čeravno imajo druge mnogo slabše tobačne režije v Nemčiji svoje reprezentance. Tudi v Italiji je isti slučaj. Na prekooceanskih parnikih se dobijo vsi mogoči izdelki tujih tobačnih režij, razen naših. Zelo na mestu bi bilo, da se tudi naša monopolska uprava ki tako skrbno zadovoljuje naše konsumente, nekoliko ogleda kako bi baš v sedanjih časih uvedla svoje izborne kvalitete na merodajna tržišča. Do sedaj se že dovoljuje inozemskim kupcem 50% in še večji popust, potrebno pa bi bilo, propagando naših izdelkov še povojiti.

× Švicarski kapital v Južni Srbiji. Večja finančna skupina švicarjev se zelo resno interesira za zgradbo večjega števila hotelov na Ohridskem jezeru. Tudi okrog Truge namerava ista skupina postaviti nekaj tujsko-prometnih objektov. Z gradnjo bi se imelo pričeti že tekoče leto.

× Tečaji za kapunjenje. O priliki perutninarke razstave se bodo vršili na prostorih velesejma v Ljubljani tudi tečaji za kapunjenje, in sicer dne 3., 5. in 9. septembra, vsakokrat ob 10. uri. Priglasiti se je vedno vsaj pol ure pred pričetkom tečaja pri službujočemu odborniku na perutninarski razstavi.

× Ponovno padanje cen na budempeštanski žitni borzi. Na budimpeštanski žitni borzi so se tečaji ponovno znižali za polnih 20 točk pri termiskem poslu.

× Družba Wagons-Lits podvojila delniško glavnico. Mednarodna družba spalnih vozov je sklenila podvojiti delniški kapital. Nove delnice bodo prvenstveno podpisali lastniki starih delnic.

Dobave

Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 31. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 2 garnitur medenih uteži. Dne 2. septembra t. l. se bo vršila v Inženjerskem oddelku komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu ofertalna licitacija za napravo jame za studenec v Varaždinu. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 3. septembra t. l. ponudbe glede dobave 3 klosetnih sedal, direkcija državnih železnic v Ljubljani pa do dne 7. septembra t. l. glede dobave orodnega jekla. — Dne 14. septembra t. l. se bo vršila pri 8. konjeniškem polku v Čakovcu, dne 15. septembra t. l. pri 2. planinskem pešpolku na Sušaku, dne 16. septembra t. l. pri 36. pešpolku v Varaždinu, dne 17. septembra pri 2. pionirskem polku v Karlovcu, dne 18. in 19. septembra t. l. pri intendanturi komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave živil. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Gradbeno odeljenje direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. septembra t. l. ponudbe za dobavo kisika za varenje.

Do 10. septembra t. l. sprejema direkcija državnega rudnika v Kreki ponudbe za dobavo bombaža za čiščenje ter pocinkane pločevine, direkcija državnega rudnika v Brezi za dobavo ovsu, direkcija državnega rudnika v Vrdu pa za dobavo karbolineja.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Borzna poročila

z dne 29. avgusta 1931.

Devize

Jugoslovanske devizne in efektne borze danes niso poslovale.

Dunaj, 29. avgusta. Amsterdam 287, Atene 9-2175, Beograd 12-5475, Bruselj 29-15, Bukarešta 4-2225, London 34-5650, Madrid 64-58, Milan 37-24, Newyork 7-1120, Pariz 27-87, Poga 21-0675, Sofija 5-1545, Stockholm 190-35, Kopenhagen 190, Varšava 79-57, Curih 138-60.

Curih, 29. avg. Beograd 9-06, Pariz 20-1325, London 24-9575, Newyork 513-30, Bruselj 71-60,

Milan 26-86, Madrid 46-75, Amsterdam 207-10, Berlin 121-90, Dunaj 72-18, Stockholm 137-45, Oslo 137-30, Kopenhagen 137-30, Sofija 3-72, Praha 15-20, Varšava 57-50, Budimpešta 90-025.

Vrednostni papirji

Dunaj, 29. avgusta. Bankverein 14, Dunav-Sava-Adria 11-75, Prioritete 89-05, Trbovlje 26-55.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 29. avgusta. 7% Blaire 66-50—67.

Newyork, 29. avgusta. 8% Blaire 73—75, 7% Blaire 66—66-75.

Žitna tržišča

Novi Sad, 29. avgusta. Vse je neizpremenjeno. Tendence: neizpremenjena. Promet: pšenica 4 vagone, ječmen 3, koruza 18, moka 3, fižol 1 in pol, otrobi 3 vagone.

Budimpešta, 29. avgusta. Tendence: slabša. Promet: tih. Pšenica: dec. 10-60—10-70 (10-43 do 10-45), mare 11-70—11-89 (11-73—11-75), Rž: dec. 10-80 (10-62—10-65), mare 11-70—11-90 (11-72—11-75), Koruza 12-21—12-25 (12-10 do 12-16).

Sport

Novo igrišče ŽSK Hermes v Ljubljani.

V dneh 5. in 6. septembra t. j. v dneh krajevega tedna bo slovesna otvoritev novega sportnega igrišča agilnega Hermesa.

Novo igrišče, plod nesebičnega in vztrajnega dela agilnih šiskarjev, leži v osrčju šiske — v bližini nove cerkve — v odcepu med gorenjsko in kamniško proggo z prekrasnim razgledom na kamniške planine.

Tiho, skoraj neopaženo, brez hrupa in pompa so kot čebelice marljivo Hermežani zgradili iz velikega kompleksa zemljišča, ki ga jim je dala uvidna železniška uprava kod svojim uslužbencem v najem, prekrasni sportni prostor, ki bo po obsegu in lepoti eno najlepših v Sloveniji. Skozl celo leto so agili Hermežani skoraj z lastnimi prispevki in sredstvi delali in delali neumorno in vztrajno neustrašče se niti truda niti ogromni materialnih žrtev. Uspeh ni izostal: — iz kamna do kamna palača — je zrasel ponosni sportni prostor. Če pomislimo, da je v današnjih težkih časih — v času splošne gospodarske krize — uspelo agilnim Hermežanom z res skromnimi sredstvi zgraditi igrišče, je to le najlepši dokaz složnega skupnega dela res idealnih in nesebičnih sportnih delavcev, ki jim je napredek slovenskega sporta iskreni cilj. Njih delo ni samo njih lastni ponos, isto naj bo v ponos — in živ dokaz vztrajnosti in marljivosti — celemu sloven skemu sportu, predvsem pa v ponos Ljubljane, ki si s tem pridobi tritje moderno urejeno igrišče, dokaz, da Slovenci nečemo zaostajati za našimi južnimi brati. Dokaz, da se prestolnica Dravske bapovine lahko z ponosom ozira na delo svojih sinov — sportnikov. — Natančni program sporeda otvoritve igrišča priobčimo v prihodnjih dneh. Predvidoma pa bodo na otvoritvi sodelovali Ilirija, Hermes, HASK in Primorje, VSK Triglav in drugi.

Kolesarski dirka »aSve«.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani priredi na praznik, dne 8. septembra 1931. točno ob 15. uri medklobske kolesarske dirke na sportnem prostoru SK Ilirije v Ljubljani. Sodeluje godba Vič—Glince.

Spored dirk je sledeči:

1. Seniorski medklobska dirka 3 krogi.
1. skupina od 35 do 45 let — 3 darila, 2. skupina od 45 let dalje — 3 darila.
2. Juniorska dirka »Save« 5 krogov, I. darilo prehodni pokal in kolajna, II., III. darilo, IV. kolajna.
- (Obenem startajo dirkači kolesarskih društev, ki so včlanjena v pododboru Ljubljana, za društveno prvenstvo).
3. damska medklobska dirka, 3 krogi, 3 darila.
4. Juniorska medklobska dirka, 10 krogov, I. sreb. pozl. kolajna, II., III., darilo, IV. kolajna.
5. Glavna dirka »Save« 15 krogov, I. prehodno dirkalno dvokolo in kolajna, II., III. darilo. (Obenem startajo dirkači kolesarskih društev, ki so včlanjena v pododboru Ljubljana, za društveno prvenstvo).

6. Dirka v vreči s kolesi, 1 krog, 4 darila.
7. Glavna dirka pododboru Ljubljana 15 krogov, I. prehodno dirkalno dvokolo in kolajna, II., III. darilo, IV. kolajna.
8. Polževa dirka, 3 darila.
9. Motorna dirka z »Sachs« motorji, 10 krogov, 3 kolajne.
10. Glavna medklobska dirka 20 krogov, I. dirkalno dvokolo, katero preide v takojšnjo last zmagovalca, II., III. darilo, IV. kolajna.

Darila se razdele zmagovalcem istega večera ob 20. uri v restavraciji pri »Levu« na Gospodarski cesti. Darila so razstavljena v izložbah pri tvrdki »Tribuna«, Fr. Batjel, Ljubljana Karlovska cesta 4.

Prijave dirkačev se sprejemajo v društveni pisarni na Karlovski cesti št. 4 do 6. septembra. Prijavnina zav se točke 10 Din. Dirkači, kateri so se prijavili lahko trenirajo na sportnem prostoru SK Ilirije, od srede, dne 2. septembra dalje vsak popoldan po 16. uri.

Mlinsko-tehnične potreščine

v veliki izbiri in po solidnih cenah nudi tvrdka:

Brear & Co., Ljubljana, Kolodvorska ulica 35. 1945

Izjava

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, katere bi napravil moj sin Damjan. — Miha Vahen. 1942

Proda se hiša

v mestu. Prikladna za stanovanje in eventualno obrt (mizarska delavnica s stroji na električni pogon). Stanovanjski del stavbe enonadstropen, delavnica pritlična — dva oddelka: strojni in mizarska delavnica. — Odda se tudi samo stanovanjski del stavbe. — Josip Lampret, mizarstvo, Šoštanj. 1947

Cenjenim obiskovalcem velesejma se vljudno priporoča

restavracija „Pod Skalco“ Mestni trg 11

kjer bodo postreženi s prvovrstno pijačo kakor tudi z domačo, srbsko in dunajsko kuhinjo.

Vsak čas se dobe čevabčiči, različni in druge srbske specialitete. Vsak dan koncert.

Za obilen obisk se priporoča

Jakob Briški
restavrater

Prepričajte se

o veliki izbiri ter o nizkih cenah vsakovrstnega manufakturnega blaga, ki je na ogled v novi hiši trgovca

Antona Macuna
Maribor, Gosposka ul. 10

in to ne le v izložbah ob ulici, temveč tudi na 16 metrov dolgem hodniku. 1948

„Prazdroj“
Městanský pivovar

Zal. PLZEŇ 1842

Zastopstvo za Dravsko banovino v Ljubljani

Lojze Klásek, Dunajska 2. Telefon 2645.

Naznanjamo, da se je

Alfonz Breznik
tvrdka klavirjev in glasbil preselila v lastno palačo
Aleksandrova cesta šte. 7
(vogal Bethovnovne ulice) ter se priporoča svojim odjemalcem.